

”Työnteko kannattaa” – tutkimus HAAGA-HELIAN toimittaja- opiskelijoiden opiskeluaikaisesta työssäkäynnistä

Taru Seppänen

<p>Tekijä tai tekijät</p> <p>Taru Seppänen</p>	<p>Ryhmätunnus tai aloitusvuosi</p> <p>2010</p>
<p>Raportin nimi</p> <p>”Työnteko kannattaa” – tutkimus HAAGA-HELIAN toimittaja-opiskelijoiden opiskeluaikaisesta työssäkäynnistä</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä</p> <p>32 + 9</p>
<p>Opettajat tai ohjaajat</p> <p>Reetta Nousiainen</p>	
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaisissa media-alan työpaikoissa HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun journalismin opiskelijat työskentelevät ja miten he uskovat opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikuttavan uranäkymiinsä. Tutkimuksessa selvitetään muun muassa sitä, millaisissa työtehtävissä ja työsuhteissa vastaajat ovat työskennelleet ja millaista palkkaa heille on maksettu media-alan töistä. Lisäksi selvitetään vastaajien käsitystä media-alan työtilanteesta ja omista työllistymismahdollisuuksista.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivisin tutkimusmenetelmin. Tutkimusta varten tehtiin lomakekysely, joka lähetettiin tammikuussa 2014 166:lle HAAGA-HELIAN journalismin koulutusohjelman päiväopiskelijalle. Kyselyyn vastasi 51 henkilöä, ja vastausprosentti oli 30,9. Vastausprosentti on kohtuullinen, joten tuloksista voidaan vetää suuntaa-antavia johtopäätöksiä.</p> <p>Tutkimustulosten pohjalta tärkein johtopäätös on, että vaikka vastaajat pitävät työpaikan media-alalta vaikeana, he luottavat silti omiin työllistymismahdollisuuksiinsa. Lisäksi vastaajat pitävät opiskeluaikaista työskentelyä erittäin tärkeänä valmistumisen jälkeisen työllistymisen kannalta.</p> <p>Osa-aikaiset ja määräaikaiset työsuhteet ovat vastaajien keskuudessa yleisiä, ja kokoaikaiset ja vakituiset työsuhteet taas ovat harvinaisempia. Suurimmalle osalle vastaajista on maksettu työehtosopimuksen mukaista palkkaa, mutta monet ovat tehneet myös palkattomia tai alipalkattuja työharjoitteluita.</p> <p>Tuloksista käy ilmi myös, että vastaajien ensimmäinen media-alan työpaikka oli tyypillisimmin opintoihin kuuluva työharjoittelu tai kesätyö. Työtehtävistä yleisin on kirjoittavan toimittajan työ.</p>	
<p>Asiasanat</p> <p>media-ala, toimittajat, työelämä, työllisyys, työnhaku</p>	

Degree programme

<p>Authors</p> <p>Taru Seppänen</p>	<p>Group or year of entry</p> <p>2010</p>
<p>The title of thesis</p> <p>“Working pays off.” A survey of working while studying among journalism students in HAAGA-HELIA University of Applied Sciences</p>	<p>Number of report pages and attachment pages</p> <p>32 + 9</p>
<p>Advisor(s)</p> <p>Reetta Nousiainen</p>	
<p>The purpose of this thesis was to find out in what kinds of media-related jobs HAAGA-HELIA University of Applied Sciences journalism students are employed and how they believe working while studying will affect their future career prospects. The study was conducted to determine what kinds of positions respondents have worked in and what kinds of compensation they have received for doing media-related jobs. Views regarding the current situation of media-related jobs in Finland have also been analyzed from the viewpoint of the respondents.</p> <p>The thesis was conducted by administering a questionnaire to HAAGA-HELIA daytime journalism students. The questionnaire was sent in January 2014 to 166 students, of which 51 replied, yielding a response rate of 30.9 %. This was considered to be adequate for quantitative analysis and can thus be used for indicative conclusions regarding the general population.</p> <p>The main conclusion based on this quantitative analysis is that although the respondents view employment opportunities in media-jobs as uncertain and difficult, they still trust that they will be employed in the media sector. In addition, the respondents found it very important to work while studying in order to enhance future job prospects.</p> <p>Fixed-term and part-time jobs were most common among respondents; fulltime and permanent positions were less common. Most of the respondents were paid according to the collective bargaining agreement of the Finnish Journalism Union, but many also had worked as interns with little or no salary.</p> <p>The results also indicate that the first media-specific job for respondents was typically a study-related internship or summer job. The most common position was as a writing reporter.</p>	
<p>Key words</p> <p>media, journalists, employment</p>	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opiskelijoiden työssäkäynti – kuinka yleistä se on, ja millaisia vaikutuksia sillä on	2
2.1	Yli puolet korkeakouluopiskelijoista työskentelee opintojen ohessa.....	2
2.2	Suomalaiset opiskelevat pitkään – korkeakouluopiskelijoiden opiskeluaikojat halutaan lyhentää	6
2.3	Onko opiskeluaikaisesta työssäkäynnistä hyötyä tulevaisuuden kannalta?	8
2.3.1	Opiskelijat kokevat hyötävänsä työssäkäynnistä	8
2.3.2	Työelämässä arvostetaan oman alan kokemusta	9
2.3.3	Mitä tutkimustulokset kertovat?	10
3	Tutkimus	12
3.1	Tutkimuksen tarkoitus.....	12
3.2	Tutkimuksen rajausta	13
3.3	Tutkimusmenetelmät	13
3.4	Kyselyn toteutus	15
3.5	Tutkimuksessa käytetyt analysointimenetelmät.....	15
4	Tutkimustulokset.....	16
4.1	Vastaajien taustatiedot	16
4.2	Vastaajien työkokemus	17
4.3	Vastaajien ensimmäinen media-alan työpaikka	17
4.4	Vastaajien työsuhteet, freelance-työ ja muilla aloilla työskentely	19
4.5	Vastaajien työtehtävät	20
4.6	Palkkaus	21
4.7	Vastaajien asenteet työelämää kohtaan.....	22
4.8	Opiskeluaikaisen työskentelyn vaikutus valmistumisaikoihin ja uranäkymiin... ..	24
4.9	Vastaajien työnäkymät valmistumisen jälkeen	27
4.10	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	29
5	Johtopäätökset.....	30
	Lähteet	33
	Liitteet.....	36
	Liite 1. Kyselylomake.....	36

Liite 2. Avoimen kysymyksen vastaukset.....	42
---	----

1 Johdanto

Opiskelijoiden työssäkäynti on asia, joka vaikuttaa opiskelijan itsensä lisäksi myös häntä ympäröivään yhteiskuntaan. Se lisää opiskelijan käytettävissä olevia tuloja, mutta sillä on vaikutuksia myös kansantalouteen, sillä opiskelijat muodostavat huomattavan osan työvoimasta. Opiskelijatyövoima on tärkeää etenkin palvelualoille ja kaupan alalle, joilla on tarjota opiskelun ohkeen sopivia ilta- ja viikonlopputöitä.

Raha ei kuitenkaan ole ainoa syy, jonka takia työelämään hakeudutaan jo opiskeluaikana. Työelämäkontakteja ja kokemusta halutaan saada jo ennen valmistumista, jotta asema työmarkkinoilla olisi mahdollisimman vahva. Media-alalla kilpailu työpaikoista on erityisen kovaa, sillä hakijoita on moninkertainen määrä vapaana oleviin paikkoihin verrattuna. Tämä on seurausta suurista koulutusmääristä sekä media-alan murroksesta, jonka seurauksena merkittävä osa alan työpaikoista on viime vuosien aikana kadonnut – ja suunta näyttää olevan sama myös lähitulevaisuudessa.

Kaikilla HAAGA-HELIAN journalismin koulutusohjelman opiskelijoilla on jo ennen valmistumistaan media-alan työkokemusta, sillä tutkintoon kuuluu pakollinen viiden kuukauden työharjoittelu, josta vähintään puolet tulee olla journalistista työtä. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaisia töitä HAAGA-HELIAN journalismin opiskelijat tekevät opintojensa aikana, ja miten he suhtautuvat omaan tilanteeseensa media-alan työmarkkinoilla.

Tutkimuskysymykseni on seuraava: Millaisissa media-alan työpaikoissa HAAGA-HELIAN toimittajaopiskelijat työskentelevät opiskeluaikanaan? Tutkimusmenetelmänä on käytetty lomakekyselyä, joka lähetettiin tammikuussa 2014 HAAGA-HELIAN journalismin koulutusohjelman päiväopiskelijoille.

Työn teoriaosassa käydään läpi opintojen ohessa työskentelyn yleisyyttä ja sen vaikutuksia. Samassa luvussa käsitellään myös opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikutuksia korkeakouluopiskelijoiden valmistumisaikoihin. Empiirisessä osassa kerrotaan tutkimuksesta ja käydään läpi sen tulokset. Lopuksi esitetään tutkimuksen johtopäätökset.

2 Opiskelijoiden työssäkäynti – kuinka yleistä se on, ja millaisia vaikutuksia sillä on

Tässä luvussa käsitellään aluksi sitä, kuinka yleistä suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden työssäkäynti opintojen ohella on ja millaisissa työpaikoissa opiskelijat työskentelevät. Toisessa alaluvussa käsitellään korkeakouluopiskelijoiden valmistumisaikoja ja sitä, miten opintojen ohella työskentely vaikuttaa valmistumisaikoihin. Viimeisessä alaluvussa tarkastellaan, millaisia vaikutuksia opiskeluaikaisella työskentelyllä on valmistumisen jälkeiseen työuraan.

Opiskelijalla tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä korkeakouluopiskelijoita eli ammatti-korkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoita, ellei toisin mainita.

Valmistumisajalla tarkoitetaan aikaa, joka korkeakouluopiskelijalla kuluu tutkinnon suorittamiseen. Ohjeaika yliopiston kandidaatintutkintoon on kolme vuotta ja maisterintutkintoon yhteensä viisi vuotta. Ohjeaika 210 opintopisteen laajuisen ammattikorkeakoulututkinnon suorittamiseen on 3,5 vuotta. HAAGA-HELIAn journalismin koulutusohjelma on 240 opintopisteen laajuinen, jolloin ohjeaika tutkinnon suorittamiseen on neljä vuotta.

Opintojen ohella työskentelyllä ja opiskeluaikaisella työssäkäynnillä tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä kaikkia työsuhteita, joita opiskelijoilla on opiskeluaikanaan. Työ voi olla osa-aikaista tai kokoaikaista, ja se voi olla omaan alaan liittyvää tai täysin sen ulkopuolista työtä. Osa tämän opinnäytetyön teoriaosuudessa mainittuihin tutkimuksiin vastanneista opiskelijoista mielsi itsensä sivutoimiseksi opiskelijoiksi, jotka opiskelevat työssäkäynnin ohella.

2.1 Yli puolet korkeakouluopiskelijoista työskentelee opintojen ohessa

Opiskelijoiden työssäkäynnin yleisyydestä ei ole mahdollista saada täysin tarkkoja lukuja, mutta viime vuosina tehdyt tutkimukset ja selvitykset osoittavat, että työssäkäynti on opiskelijoiden keskuudessa hyvin yleistä, ja että se on ollut kasvussa viime vuosina.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2011 yli puolet kaikista opiskelijoista kävi opintojen ohella töissä. Yleisintä työssäkäynti oli yliopisto-opiskelijoiden keskuudessa, joista 61 prosentilla oli opintojen ohessa työsuhde. Ammattikorkeakouluopiskelijoista 59 prosenttia ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 57 prosenttia kävi töissä. (Tilastokeskus 2013a.)

Osalla opiskelijoista työskentely on säännöllistä, kun taas toiset käyvät töissä vain ajoittain, esimerkiksi lomien aikana. Opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2010 opiskelijatutkimuksen vastaajista 30 prosenttia kävi lukukauden aikana säännöllisesti töissä, 30 prosenttia epäsäännöllisesti töissä ja 40 prosenttia ei työskennellyt lukukauden aikana (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, 35).

Opiskelijoiden työssäkäynti näyttää jopa yleistyvän. Tilastokeskuksen mukaan opiskelijoiden työssäkäynti oli vuonna 2011 lisääntynyt edellisvuodesta. Naisopiskelijoiden työssäkäynti oli miesopiskelijoita yleisempää. Naisista 60 prosenttia ja miehistä 53 prosenttia kävi töissä opintojen ohessa. (Tilastokeskus 2013a.)

Myös työ- ja elinkeinoministeriön raportti vuodelta 2012 kertoo, että opiskelijoiden työssäkäynti on yleistynyt vuosien 1997–2005 aikana. Työssäkäynti yleistyi sekä tavoitteajassa valmistuneiden että viivästyvien keskuudessa. Vuonna 2005 yliopistosta valmistuneella henkilöllä oli kerrytettyä keskimäärin 4,3 työkuukautta yhtä opiskeluvuotta kohden, kun vuonna 2000 työkuukausia oli opiskeluvuotta kohden 3,4. (Aho, Hynninen, Karhunen & Vanttaja 2012, 79.)

Kesä on opiskelijalle usein vuoden tuottoisinta aikaa, jos lomakuukausiksi onnistuu saamaan töitä. Moni säästää kesätöistä saatuja ansioita ja käyttää niitä pitkin lukuvuotta. Jos kesätöitä ei saa tai halua, vaihtoehtona on esimerkiksi kesäopiskelu.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tutkimuksen perusteella opiskelijoiden loma-aikojen työssäkäynti oli lisääntynyt kymmenen vuoden aikana, sillä vuoden 2003 opiskelijatutkimuksessa 71 prosenttia korkeakouluopiskelijoista ilmoitti käyneensä töissä lukukausien

välisinä loma-aikoina. Vuonna 2011 niin ilmoitti tekevänsä 78 prosenttia yliopisto-opiskelijoista ja 74 prosenttia ammattikorkeakouluopiskelijoista. (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, 36.)

Opintojen ohessa työskentely lisääntyy myös iän myötä. Tilastokeskuksen mukaan 18-vuotiaista opiskelijoista 25 prosentilla, 21-vuotiaista 46 prosentilla ja 24-vuotiaista 56 prosentilla oli työsuhde vuonna 2011. Vähintään 25-vuotiaista opiskelijoista jo 70 prosenttia kävi opintojen ohella töissä. (Tilastokeskus 2013a.) Tätä saattaa selittää esimerkiksi se, että työnantajat palkkaavat usein mieluummin sellaisen työnhakijan, jolla on entuudestaan työkokemusta. Nuoremmilla opiskelijoilla saattaa olla vanhempia opiskelijoita vähemmän työkokemusta, tai sitä ei välttämättä ole ollenkaan.

Koulutuslalla on merkitystä siihen, kuinka yleistä opintojen ohessa työskentely on. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan opiskelijoista 69 prosentilla oli työsuhde vuoden 2011 lopussa. Suojelualan opiskelijoista työssäkäyviä oli 67 prosenttia, sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan opiskelijoista 64 prosenttia ja humanistisen ja kasvatustalan opiskelijoista 58 prosenttia. (Tilastokeskus 2013a.)

Opiskelijat työskentelevät paljon, mutta työkokemusta karttuu oman alan töiden lisäksi usein myös aivan muilta aloilta. Omaan alaan kuulumattomia töitä tehdään etenkin opintojen alkuvaiheessa, ja oman alan työt yleistyvät opintojen loppuvaiheessa esimerkiksi tutkintoon kuuluvien työharjoitteluiden myötä.

Palvelualojen ammattiliitto tutki vuonna 2011 sitä, millä aloilla Helsingin yliopiston opiskelijat työskentelivät opintojen ohessa. Opintojen ensimmäisinä vuosina opiskelijat työskentelivät usein palvelualalla sekä kaupan alalla. Kun opintovuosia alkoi kertymään, todennäköisyys työllistyä hallinto- ja toimistoaloille sekä tieteen, taiteen ja tekniikan aloille kasvoi. (Kemppainen 2011, 8.)

Yliopistosta vuonna 2005 valmistuneille suomalaisopiskelijoille tehdyssä kyselyssä opintojen aikana työskennelleistä noin 70 prosenttia oli tehnyt opintoalaansa vähintään jonkin verran liittyviä töitä. Opintojen loppuvaiheessa vähintään jonkin verran omaan alaan liittyviä töitä oli tehnyt jo 84 prosenttia. Suurimmaksi osaksi tai kokonaan omaan

alaan liittyviä töitä oli tehnyt opiskeluaikanaan vajaat 40 prosenttia vastaajista. (Aho, Hynninen, Karhunen & Vanttaja 2012, 100.)

Opiskelijan tärkein tulonlähde on usein opintotuki ja siihen sisältyvä asumislisä. Osa opiskelijoista ottaa myös valtion takaamaa opintolainaa. Muita tulonlähteitä ovat palkkatyön lisäksi esimerkiksi vanhemmilta tai sukulaisilta saatu taloudellinen avustus.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2010 tekemän opiskelijatutkimuksen mukaan kaikkien opiskelijoiden keskimääräiset kuukausitulot lukuvuoden aikana olivat 821 euroa. Yliopisto-opiskelijoiden keskimääräinen kokonaistulo oli 892 euroa, kun taas ammattikorkeakouluopiskelijoilla se oli 762 euroa. (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, 32.) Yliopisto-opiskelijoiden tulot olivat siis keskimäärin yli sata euroa kuukaudessa amk-opiskelijoita suuremmat.

Palkkatyö muodostaa keskimäärin 24 prosenttia korkeakouluopiskelijoiden tuloista. Yliopisto-opiskelijat saivat vuonna 2010 keskimäärin 300 euroa ja ammattikorkeakouluopiskelijat 150 euroa kuussa ansiotuloa. (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, 32-33.)

Yksi tärkeimmistä syistä opiskeluiden aikana työskentelylle on taloudellisen toimeentulon turvaaminen. Opintotuki on riittämätön toimeentulon lähde etenkin pääkaupunkiseudulla, jossa asumis- ja elinkustannukset ovat muuta maata korkeammat.

Työ- ja elinkeinoministeriön tutkimukseen vastanneista opiskelijoista 74 prosentille työssä käyminen opintojen ohessa oli ollut toimeentulon kannalta välttämätöntä. Ainoastaan 15 prosenttia vastaajista ei pitänyt työssäkäyntiä opiskeluaikana toimeentulon kannalta tarpeellisena. (Aho, Hynninen, Karhunen & Vanttaja 2012, 17.)

Toimeentulo ei kuitenkaan ole ainoa syy käydä töissä opintojen ohella. Työ- ja elinkeinoministeriön raportissa 64 prosenttia vastaajista olisi saattanut hakeutua töihin opiskelujen ohella, vaikka se ei olisikaan ollut toimeentulon kannalta välttämätöntä. Vain neljännes vastaajista arvioi, ettei olisi työskennellyt opintojensa aikana, jos rahat olisivat muuten riittäneet. (Aho ym. 2012, 17.)

2.2 Suomalaiset opiskelevat pitkään – korkeakouluopiskelijoiden opiskeluaikoja halutaan lyhentää

Suomalaisopiskelijat ovat kansainvälisiin verrokkeihinsa nähden vanhoja ja opiskelevat pitkään, minkä takia suomalaisnuoret halutaan nopeammin korkeakouluihin ja työelämään. Opintojen ohessa työskentely on yksi merkittävimmistä opintoja hidastavasta tekijästä, mutta toisaalta se mahdollistaa monen opiskelijan toimeentulon ja auttaa luomaan tärkeitä työelämäkontakteja.

Suomalaiset korkeakouluopiskelijat ovat muiden Pohjoismaiden ohella EU-maiden vanhimpia. Syynä tähän ovat keskimääräistä useampi välivuosi toisen asteen ja korkeakouluopintojen välissä sekä kauemmin kestävät korkeakouluopinnot. Suomalaisista korkeakouluopiskelijoista 53 prosenttia on alle 24-vuotiaita, 29 prosenttia 25–29-vuotiaita ja 18 prosenttia yli 30-vuotiaita. (Gwosc, Netz & Orr 2011, 62–63.)

Tilastokeskuksen luvut vuodelta 2012 kertovat, että suomalaisopiskelijoilla kuluu ylempään korkeakoulututkinnon suorittamiseen keskimäärin 6,5 vuotta (mediaani). Pisimmät valmistumisajat ovat arkkitehteillä, joilla kuluu tutkinnon suorittamiseen keskimäärin kahdeksan vuotta, ja diplomi-insinööreillä, keskimäärin seitsemän vuotta. Nopeimmin valmistuvat tanssitaiteen maisterit (4 vuotta) ja terveystieteiden maisterit (4,5 vuotta). (Tilastokeskus 2013b.)

Opiskelun pitkä kesto voi johtua siitä, että opinnot eivät etene tarpeeksi nopeasti. Jos opintosuorituksia ei kerry opintotukeen oikeuttavaa määrää eli vähintään 5,0 opintopistettä tukikuukautta kohden, Kela lähettää opiskelijalle selvityspyyntökirjeen. Vuonna 2013 selvityspyyntö opintojen edistymisestä lähetettiin 15 500 korkeakouluopiskelijalle. (Kela 2013a.)

Oulun yliopisto selvitti vuonna 2010 syitä sille, miksi korkeakouluopiskelijoiden opinnot viivästyvät. Selvitykseen vastanneet opiskelijat mainitsivat työssäkäynnin suurimmaksi syyksi opintojensa viivästykselle. Ammattikorkeakouluopiskelijoista työssäkäynnin mainitsi viivästyksen syyksi 36 prosenttia vastaajista ja yliopisto-opiskelijoista 55,5 prosenttia. (Aikkola, Andersen, Anttila, Kaisto, Karhu, Keskinarkaus, Liimatainen,

Martikkala & Saari 2010, 12.) Myös opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2010 tekemässä opiskelijatutkimuksessa vastaajat kertoivat työssäkäynnin olevan yksi merkittävimmistä opintojen viivästymiselle (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, 57).

Vaikka työskentely viivästyttää opintoja, sillä on palkan lisäksi myös muita hyötyjä opiskelijalle. Oulun yliopiston tutkimuksen vastaajista yli puolella oli tiedossa työpaikka, jonne voisi mahdollisesti työllistyä. Työskentely voi toimia myös opiskelumotivaattorina. Etenkin töissä jo opiskeluaikana käyvät ja ammattikorkeakouluopiskelijat halusivat valmistua, jotta pääsisivät siirtymään työelämään. (Aikkola ym. 2010, 23.)

Yksi viime vuosien puhuttavimmista poliittisista aiheista on ollut työurien pidentäminen. Jyrki Kataisen hallitus on halunnut pidentää työuria loppupään lisäksi myös alkupäästä. Opiskelijat halutaan saada siirtymään nopeammin lukiosta korkeakouluopintoihin, ja opiskelutahtia halutaan kiristää. Ratkaisuksi on eri tahoilta ehdotettu muun muassa korkeakoulujen pääsykokeista luopumista, hakijakiintiöitä sekä opintotuen täysremonttia.

Hallitus esitti marraskuussa 2013 rakenneuudistusohjelman yhteydessä muutoksia opintotukeen. Tavoitteena on ”opintotuen riittävyden parantaminen päätoimiseen opintoluun kannustavaksi sekä työurien pidentäminen opiskelijoilla, jotka aloittavat ensimmäiset korkeakouluopinnot syyslukukautena 2014 tai sen jälkeen” (HE 197/2013).

Esityksen mukaan korkeakouluopiskelijoiden opintorahaa korotetaan 11 prosentilla. Samalla opintotukeen oikeuttavaa aikaa lyhennetään viidellä tukikuukaudella yhtä korkeakoulututkintoa kohden. Muutosten on määrä tulla voimaan elokuussa 2014. (HE 197/2013.) Opiskelijoita siis kannustetaan valmistumaan nopeammin korottamalla opintorahaa, mutta lyhentämällä opintotukeen oikeuttavaa aikaa.

Opiskelijat pitävät tiukasti kiinni mahdollisuudestaan työskennellä opintojen ohessa, vaikka työssäkäynti mainittiin Oulun yliopiston selvityksessä suurimmaksi syyksi opintojen viivästymiselle. Tällä hetkellä yhdeksän kuukautta vuodessa opintotukea nostavalla opiskelijalla saa olla muita tuloja 11 850 euroa vuodessa (Kela 2014). Yhä useamman opiskelijan tulorajat ylittyvät, sillä vuonna 2011 noin 33 900 opintotuen saajan

vuositulot ylittivät vuositulorajan. Kela peri opintotukea takaisin opiskelijoilta 16 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. (Kela 2013b.)

2.3 Onko opiskeluaikaisesta työssäkäynnistä hyötyä tulevaisuuden kannalta?

Opiskelijoiden keskuudessa yleinen käsitys on, että työnantajat arvostavat opintojen aikaista oman alan työkokemusta ja että opintojen ohessa työskentely helpottaa työllistymistä valmistumisen jälkeen. Oman alan työkokemusta arvostetaan myös työelämässä, mutta tutkimustulokset opiskeluaikaisen työskentelyn vaikutuksista ovat osittain ristiriitaisia keskenään.

2.3.1 Opiskelijat kokevat hyötävänsä työssäkäynnistä

Vuonna 2011 yhdeksän kymmenestä opiskelijasta Palvelualojen ammattiliiton tutkimukseen vastanneesta Helsingin yliopiston opiskelijasta oli sitä mieltä, että aikaisemalla työkokemuksella, osaamisella ja kontakteilla on paljon merkitystä menestymisessä työmarkkinoilla (Kempainen 2011, 8).

Samansuuntaisia vastuksia annettiin työ- ja elinkeinoministeriön raportissa vuodelta 2012. Lähes kolme neljäsosaa opiskelijoista piti työssäkäyntiä ammattitaidon ja osaamisen kehittymisen kannalta hyödyllisenä asiana. Vain kahdeksan prosenttia vastaajista katsoi, ettei työssäkäynnistä ollut ammattitaidon kehittymisen kannalta mitään hyötyä. (Aho, Hynninen, Karhunen & Vanttaja 2012, 15.)

Työ- ja elinkeinoministeriön raportissa 65 prosenttia vastaajista katsoi opiskeluaikaisen työssäkäynnin kartuttaneen oman opintoalan työkokemusta. 70 prosenttia näki opiskeluaikaisesta työskentelystä olleen jonkinlaista hyötyä myöhemmän työuran kannalta. Alle viidennes vastaajista oli sitä mieltä, ettei työssäkäynnistä ollut etua myöhemmän työuran kannalta. Työkokemuksesta oli hyötyä työpaikan saamisessa valmistumisen jälkeen, sillä tasan puolet vastaajista kertoi opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikuttaneen nykyisen työpaikan saamiseen. (Aho ym. 2012, 16.)

2.3.2 Työelämässä arvostetaan oman alan kokemusta

Myös työnantajat suhtautuvat positiivisesti opiskelijoiden työssäkäyntiin, etenkin jos kokemusta on karttunut omalta opiskelualalta. Opiskelijat ovatkin esimerkiksi palvelu-aloilla merkittävä osa työvoimaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö kysyi vuonna 2011 548 yritykseltä näkemyksiä opiskelijatyövoiman käytöstä (Aho, Hynninen, Karhunen & Vanttaja 2012, 59). Yli kolme neljästä yrityksestä oli täysin samaa mieltä ja yksi viidestä osittain samaa mieltä siitä, että myöhemmän työuran kannalta on hyödyllistä käydä töissä jo opintojen aikana. Lisäksi kolme neljästä oli täysin samaa mieltä ja lähes neljäsosa osittain samaa mieltä siitä, että työssäkäynti opintojen aikana vaikuttaa myönteisesti työpaikan saantiin valmistumisen jälkeen. (Aho ym. 2012, 61.)

Raportista käy myös ilmi, että rekrytoitaessa työntekijöitä työnantajat arvostavat työkokemusta erityisesti omalta alalta. Työkokemus omalta alalta, vaikka hakijan opinnot olisivat vielä kesken, oli yli puolelle vastaajista rekrytointitilanteessa enemmän myönteinen kuin kielteinen tekijä. Vajaa viidesosalle vastaajista tämä oli enemmän kielteinen kuin myönteinen tekijä. Yritykset näyttävät arvostavan kaikenlaista työkokemusta, sillä myös muuta kuin omalta alalta kertynyttä työkokemusta piti myönteisenä tekijänä yli 45 prosenttia vastaajista. (Aho ym. 2012, 63.)

Yritykset näyttävät arvostavan jonkin verran myös tutkinnon suorittamista tavoiteajassa. Vastaajista 30 prosenttia piti enemmän myönteisenä kuin kielteisenä tekijänä sitä, jos työnhakija on valmistunut tavoiteajassa, mutta ei kerryttänyt työkokemusta. Neljännes piti tätä kielteisenä tekijänä, kun taas 45 prosentille yrityksistä tämä oli melko merkityksetöntä rekrytoitaessa uusia työntekijöitä. (Aho ym. 2012, 64.)

Opiskeluaikaista työssäkäyntiä näyttävät arvostavan myös media-alan työnantajat. Jaakko Kilpeläinen haastatteli vuonna 2009 opinnäytetyötään varten Helsingissä sijaitsevien uutistoimitusten rekrytoinnista vastaavia henkilöitä. Työkokemus nousi Kilpeläi-

sen tekemissä haastatteluissa selvästi tärkeimmäksi valintakriteeriksi ja yleisimmäksi teemaksi. Kolme työnantajaa seitsemästä nimesi uutistyyökokemuksen tärkeimmäksi valintakriteeriksi. (Kilpeläinen 2009, 16.)

2.3.3 Mitä tutkimustulokset kertovat?

Opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikutuksia myöhempään työuraan on tutkittu sekä kansainvälisesti että Suomessa. Eläketurvakeskuksen ja Tampereen yliopiston yhteisestä tutkimuksesta vuodelta 2013 käy ilmi, että opintojen aikaisella työskentelyllä ei ole merkittävää vaikutusta valmistumisen jälkeiseen palkkatasoon. Tutkimuksessa oli mukana lähes 29 000 alle 31-vuotiasta, jotka olivat suorittaneet ylemmän korkeakoulututkinnon vuosina 2005, 2006 tai 2007. (Lipiäinen, Nummi, Salonen, Saloniemi & Virtanen 2013, 405).

Tutkimuksessa käy ilmi, että suurin osa opiskelijoista kävi töissä jo opiskeluaikana. Naisista vain joka kymmenes ja miehistä 16 prosenttia aloitti intensiivisen työntöön vasta valmistumisen jälkeen. (Lipiäinen ym., 407.)

Palkkojen osalta tutkimustulokset olivat seuraavat:

- Opiskelun edetessä kuukausipalkka nousi.
- Tutkinnon suorittaminen kasvatti tuloja.
- Kolme vuotta valmistumisen jälkeen erot ansiotasossa eivät olleet ratkaisevan suuria riippumatta siitä, kuinka paljon opiskelija teki opiskeluaikaan töitä.

(Lipiäinen ym., 409.)

Työ- ja elinkeinoministeriön raportti vuodelta 2012 taas antaa hieman erilaisia tuloksia. Sen mukaan työmarkkinoilla näyttäisi olevan eniten etua siitä, että on tehnyt opiskeluaikanaan koko-aikatyötä (Aho, Hynninen, Karhunen & Vantaja 2012, 24). Yliopistosta vuonna 2005 valmistuneille viisi vuotta myöhemmin tehdystä kyselystä ilmeni seuraavaa:

Mitä enemmän on tehnyt opiskeluaikanaan töitä, sitä suurempi on myöhempi kuukausipalkka ja sitä pienempi on työttömyysriski. Lukukausien aikana keskimäärin alle 20 tuntia viikossa osa-aikatyötä tehneiden bruttokuukausipalkka oli 475 euroa pienempi kuin kokoaikatyötä opiskeluaikanaan tehneillä. Samojen ryhmien välillä on selkeä ero myös työttömyysriskin suhteen. Osa-aikatyötä tehneistä 39 prosenttia oli ollut valmistumisen jälkeen jossain vaiheessa työttömänä. Sen sijaan kokoaikatyötä tehneistä vain 21 prosenttia oli kokenut työttömyyttä. (Aho, Hynninen, Karhunen & Vanttaja 2012, 24.)

Työ- ja elinkeinoministeriö tutki opiskeluaikaisen työskentelyn vaikutuksia myös tarkastelemalla rekisteriaineistoja. Otoksessa oli mukana vajaat 13 000 alle 36-vuotiasta yliopilastutkinnon suorittanutta henkilöä, jotka olivat suorittaneet korkeakoulututkinnon vuosien 1997–2006 aikana. (Aho, Hynninen, Karhunen & Vanttaja 2012, 68).

Tutkimuksessa kävi ilmi, että ammattikorkeakouluopiskelijoille oman alan työkokemuksesta on apua siirtymisessä opinnoista työelämään, mutta sillä ei ole pitkäkestoisempaa vaikutusta. Yliopisto-opiskelijoilla oman alan työkokemus on yhteydessä 11 prosentin kasvuun työllisyyden todennäköisyydessä kolmen vuoden ajan valmistumisen jälkeen. (Aho ym. 2012, 76.)

Häkkinen (2006) tutki opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikutuksia vuosina 1987–1995 aloittaneiden korkeakouluopiskelijoiden työllisyyteen valmistumisen jälkeen. Häkkisen mukaan työssäkäynnin vaikutus tulevaisuuden työllistymiseen ja palkkatasoon on monen osatekijän summa. Eri muuttujia käytettäessä myös opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikutukset muuttuvat. Näitä muuttujia ovat esimerkiksi opiskeluaika, koulumenestys ja alueelliset työttömyysasteet.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikutus vähenee sitä mukaa, kun valmistunut kerryttää enemmän työkokemusta. Yksi opiskeluaikainen työskentelyvuosi lisäsi työllistymisen todennäköisyyttä 5,6 prosenttia vuoden valmistumisen jälkeen. Kaksi vuotta valmistumisen jälkeen vaikutus oli 4,2 prosenttia ja kolme vuotta valmistumisen jälkeen 3,7 prosenttia. (Häkkinen 2006, 179–180.)

Samassa tutkimuksessa kävi ilmi, että opiskeluaikainen työssäkäynti nostaa palkkaa huomattavasti vuosi valmistumisen jälkeen. Vaikutus laskee sitä mukaa, kun valmistumisesta kuluu enemmän aikaa, eikä sillä ole enää merkitystä, kun valmistumisesta on kulunut jo useita vuosia. Toisaalta, jos työssäkäynti on viivästyttänyt opiskelua ja valmistuminen on viivästynyt, opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikutus palkkaan on paljon pienempi. (Häkkinen 2006, 185.)

Myös sillä on väliä, suorittaako tutkinnon loppuun. Tutkinnon loppuun suorittaneiden palkat olivat tutkimuksen perusteella huomattavasti suuremmat kuin niillä, jotka olivat jättäneet opinnot kesken (Häkkinen 2006, 185). Tähän voi olla syynä esimerkiksi se, että monella eri alalla työehtosopimus määrää, että alan tutkinnon suorittaneelle on maksettava sopimuksessa määriteltyä minimipalkkaa. Esimerkiksi lehdistöä koskevassa työehtosopimuksessa sanotaan, että vähintään media-alan ammattikorkeakoulututkinnon tai alemman korkeakoulututkinnon suorittaneelle työntekijälle on maksettava työehtosopimuksen mukaista vähimmäispalkkaa ilman harjoitteluaikaa (yleissitova lehdistön TES 2013–2014, 25).

3 Tutkimus

Tässä luvussa käydään läpi tämän opinnäytetyön puitteissa tehdyn tutkimuksen tarkoitus ja tavoite, tutkimuksessa käytetyt metodit ja tutkimuksen toteutustavat.

3.1 Tutkimuksen tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on selvittää, millaisissa oman alan työpaikoissa HAAGA-HELIAN toimittajaopiskelijat työskentelevät opiskeluaikanaan, ja miten he uskovat opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikuttavan uranäkymiinsä.

Päätutkimuskysymykseni on seuraava: Millaisissa media-alan työpaikoissa HAAGA-HELIAN toimittajaopiskelijat työskentelevät opiskeluaikanaan?

Pääkysymyksen lisäksi kuusi tutkimuskysymystä tukevaa alakysymystä ovat seuraavat: Missä vaiheessa opintoja opiskelijat saavat ensimmäisen oman alan työpaikkansa? Millaisissa työsuhteissa ja medioissa he työskentelevät? Millaista palkkaa heille maksetaan? Vaikuttaako opiskeluaikainen työssäkäynti heidän valmistumisaikoihinsa? Millä tavalla he uskovat opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikuttavan heidän uranäkymiinsä? Millaisena he näkevät työllistymismahdollisuutensa valmistumisen jälkeen?

3.2 Tutkimuksen rajaus

Tutkimuksen kohderyhmä on rajattu niihin HAAGA-HELIAN journalismin opiskelijoihin, joilla oli kyselylomakkeen lähettämishetkellä opinto-oikeutta jäljellä. Opinnäyte-työssä ei tutkita jo valmistuneiden työllisyystilannetta. Kohderyhmä on lisäksi rajattu päiväopiskelijoihin, sillä iltaopiskelijat ovat usein täysiaikaisesti työssäkäyviä ja heillä saattaa olla takanaan useita vuosia journalistista työkokemusta jo siinä vaiheessa, kun he aloittavat opintonsa HAAGA-HELIAssa.

3.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisin eli määrällisin tutkimusmenetelmin. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin survey-tutkimusta eli lomakekyselyä.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on tärkeää, että tutkimusaineisto edustaa tilastollisesti havaintoyksiköiden muodostamaa perusjoukkoa, ja siinä käytetään tilastollisia analyysimenetelmiä. (Uusitalo 1998, 80–82.)

Tutkimuksen kohderyhmänä eli perusjoukkona ovat HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun journalismin koulutusohjelman päiväopiskelijat. Tutkimusaineistona oli koko perusjoukko, sillä lomakekysely lähetettiin kaikille HAAGA-HELIAN journalismin opiskelijoille, jotka ovat aloittaneet opintonsa vuosina 2007–2014 ja olivat ilmoittautuneet läsnäoleviksi kyselyn lähettämishetkellä. Tutkimus on siis kokonaistutkimus. Sellaiseksi kutsuaan tutkimusta, jossa aineiston muodostaa koko perusjoukko (Uusitalo 1998, 71; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 179).

Uusitalon (1998, 71) mukaan on järkevää ottaa aineistoksi kaikki havaintoyksilöt, jos perusjoukko on pieni. Journalismin päiväopiskelijoita oli tutkimuksen tekohetkellä läsnäolevana 166, mitä voidaan pitää suhteellisen pienenä määränä.

Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä käytettiin survey-tutkimusta eli lomakekyselyä. Lomakekyselyn etuna pidetään sitä, että sen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 197). Lomakekyselyllä voidaan kerätä tietoja tosiasioista sekä vastaajien käyttäytymisestä ja toiminnasta, tiedoista, arvoista, asenteista sekä uskomuksista, käsityksistä ja mielipiteistä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 197).

Kyselytutkimuksen heikkouksia puolestaan on se, että aineistoa voidaan pitää pinnallisenä ja tutkimuksia teoreettisesti vaatimattomina. Onnistuneet vastausvaihtoehdot ovat myös tärkeitä, jotta vastaajat eivät ymmärrä väärin kysymyksiä. Ongelmana voi olla myös kato, jolloin vastausprosentti jää pieneksi. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2013, 195.)

Tässä lomakekyselyssä käytetään monivalintakysymyksiä, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Osassa kysymyksistä vastaaja voi valita yhden vastausvaihtoehdon ja osassa yhden tai useamman vastausvaihtoehdon. Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran mukaan monivalintakysymyksien etuja on se, että vastauksia voidaan vertailla mielekkäästi. Monivalintakysymykset tuottavat vastauksia, joita on helppo käsitellä ja analysoida tietokoneella. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 201.)

Kyselyssä on myös yksi avoin kysymys, jossa ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja, vaan kysymykseen kirjoitetaan vapaasti vastaus. Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran mukaan avoimen kysymyksen vahvuuksia on se, että se sallii vastaajien ilmaista itseään omin sanoin. Avoin kysymys ei myöskään ehdota vastauksia, ja se osoittaa, mikä on keskeistä tai tärkeää vastaajien ajattelussa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 201.)

3.4 Kyselyn toteutus

Lomakekyselyssä oli yhteensä 18 kysymystä, joista kaksi oli taustatietokysymyksiä. Taustatietokysymyksillä selvitettiin vastaajan ikä ja se, kuinka kauan vastaaja on opiskellut HAAGA-HELIA:n journalismin koulutusohjelmassa.

Kysely toteutettiin Webropol-ohjelman avulla. Kysely lähetettiin HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun journalismin koulutusohjelman päiväopiskelijoille sähköpostin välityksellä 29.1.2014. Sähköpostissa annettu linkki kyselylomakkeeseen pidettiin auki viikon ajan, 4.2.2014 asti.

Kysely lähetettiin yhteensä 166 henkilölle, jotka ovat aloittaneet opinnot HAAGA-HELIA:n journalismin koulutusohjelmassa vuosina 2007–2014. Kyselyyn vastasi yhteensä 51 henkilöä, ja vastausprosentti oli 30,7.

3.5 Tutkimuksessa käytetyt analysointimenetelmät

Lomakekyselyn tulokset analysoitiin helmi-maaliskuussa 2014 Webropolin, Microsoft Office Excel 2013 -ohjelman sekä IBM SPSS Statistics -ohjelman avulla.

Tutkimustuloksissa (luku 4) käytetään käsitteitä korrelaatio ja p-arvo. Korrelaatiolla tarkoitetaan kahden muuttujan välistä riippuvuutta, ja se voi vaihdella 1 ja -1 välillä. Korrelaatio voi olla positiivista, jolloin ensimmäinen muuttuja kasvaa toisen muuttujan kasvaessa, tai negatiivista, jolloin ensimmäinen muuttuja pienenee toisen muuttujan kasvaessa. Mitä lähempänä korrelaatiokerroin on lukuja 1 tai -1, sitä suurempi on muuttujien välinen korrelaatio. Jos korrelaatiokerroin on lähellä nollaa, muuttujien välillä ei ole suoraviivaista riippuvuutta. Korrelaatiosta käytetään yleisesti merkintää r . (Taanila 2013.)

P-arvolla tarkoitetaan sitä, kuinka luotettavana korrelaatiokerrointa voidaan pitää. P-arvo siis vastaa seuraavaan kysymykseen: ”kuinka todennäköistä on saada havaitun suuruisen tai vielä kauempana nolasta oleva korrelaatiokerroimen arvo ilman että korre-

laatiota on perusjoukossa?” Alle 0,05 suuruista p-arvoa pidetään tilastollisesti merkittävänä. Mitä pienempi p-arvo on, sitä luotettavampana korrelaatiota voidaan pitää. (Taani 2013.)

4 Tutkimustulokset

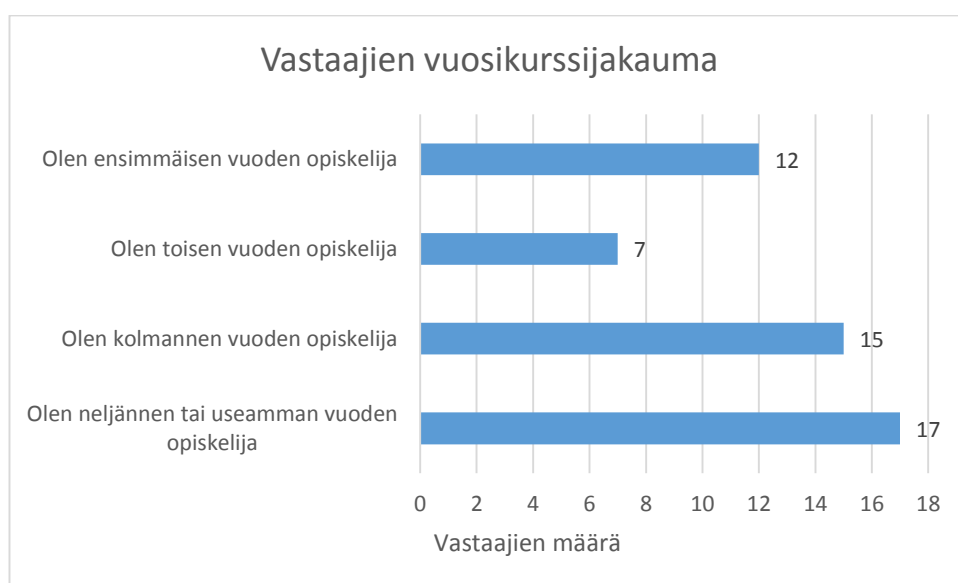
Tässä luvussa käydään läpi lomakekyselyn tutkimustulokset kysymykskohtaisesti ja lopuksi arvioidaan tulosten luotettavuutta.

4.1 Vastaajien taustatiedot

Taustatietoina kysyttiin vastaajien ikää ja sitä, millä vuosikurssilla vastaaja opiskelee.

Suurin osa, 24 vastaajaa, oli 20–24-vuotiata. Toiseksi yleisin ikäryhmä oli 25–29-vuotiaat, johon 11 vastaajaa kertoi kuuluvansa. Neljä vastaajaa ilmoitti olevansa 30-vuotias tai sitä vanhempi, ja kaksi vastaajaa ilmoitti olevansa alle 20-vuotias.

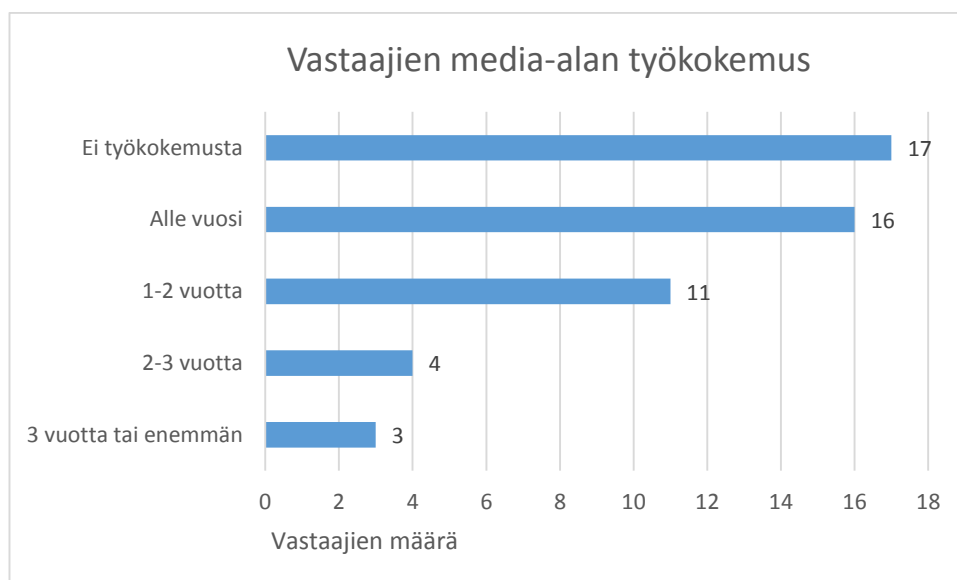
Vastaajista enemmistö oli kolmannen tai useamman vuosikurssin opiskelijoita, mutta myös ensimmäisen ja toisen vuosikurssin opiskelijoita vastasi kyselyyn. Vähiten vastaajia oli toisen vuosikurssin opiskelijoista (kuvio 1).

Kuvio 1. Vastaajien (n=51) vuosikurssijakauma

4.2 Vastaajien työkokemus

Yli puolella vastaajista ei ollut työkokemusta media-alalta, tai sitä oli kertynyt alle vuosi (kuvio 2). Yhdellätoista vastaajalla työkokemusta oli kertynyt 1-2 vuotta, neljällä 2-3 vuotta ja kolmella vastaajalla kolme vuotta tai enemmän.

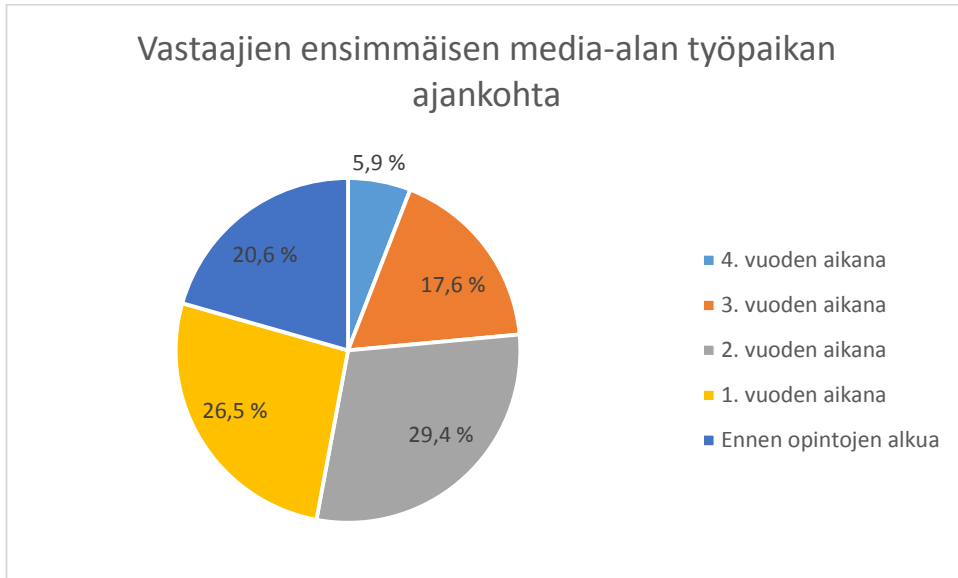
Kuvio 2. Vastaajien (n=51) media-alan työkokemus

Media-alan työkokemuksella tarkoitettiin kyselyssä esimerkiksi toimittajan tai valokuvaajan työtä. Osa-aikainen ja freelance-työ pyydettiin muuttamaan tuntimäärältään vastaavaksi kokoaikaiseksi työksi.

4.3 Vastaajien ensimmäinen media-alan työpaikka

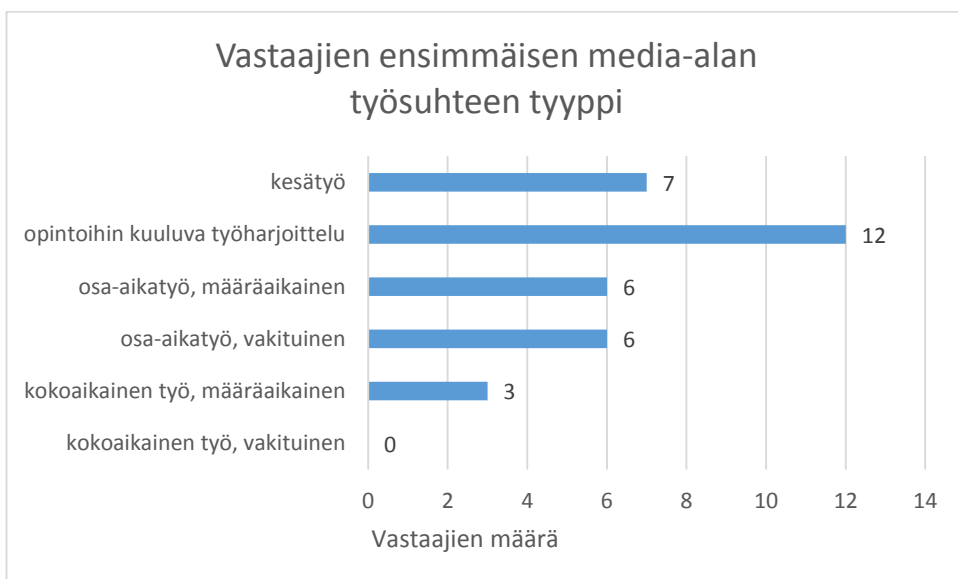
Media-alalla työskennelleiltä 34 vastaajalta kysyttiin, missä vaiheessa opintoja he ovat saaneet ensimmäisen työpaikkansa, ja minkä tyyppinen työsuhde oli kyseessä.

Yleisimmin ensimmäinen media-alan työpaikka oli saatu ensimmäisen tai toisen opiskeluvuoden aikana (kuvio 3). Ensimmäisen vuoden aikana työpaikan oli saanut yhdeksän vastaajaa ja toisen vuoden aikana 10 vastaajaa. Kolmannen vuoden aikana työpaikan oli saanut kuusi ja neljännen vuoden aikana kaksi vastaajaa. Yleistä oli myös se, että ensimmäinen media-alan työpaikka oli saatu jo ennen opintojen alkua. Niin ilmoitti seitsemän vastaajaa. Kuvioista 3 käy ilmi vastaajien prosenttiosuudet.

Kuvio 3. Vastaajien (n=34) ensimmäisen media-alan työpaikan ajankohta

Vastaajien ensimmäinen media-alan työpaikka oli useimmiten opintoihin kuuluva työharjoittelu (kuvio 4). Työharjoittelulla näyttäisi siis olevan suuri työelämään siirtymisessä. Toiseksi yleisintä oli, että ensimmäinen työpaikka oli kesätyö. Kolmanneksi yleisintä oli, että ensimmäinen media-alan työpaikka oli joko määräaikainen tai vakituinen osa-aikatyö (kuusi vastaajaa molemmissa). Kolmella vastaajalla ensimmäinen työpaikka oli kokoaikainen, mutta määräaikainen työsuhde. Yhdenkään vastaajan ensimmäinen media-alan työpaikka ei ollut kokoaikainen ja vakituinen työsuhde.

Kuvio 4. Vastaajien (n=34) ensimmäisen media-alan työsuhteen tyyppi

4.4 Vastaajien työsuhteet, freelance-työ ja muilla aloilla työskentely

Vastaajilta kysyttiin myös, millaisissa media-alan työsuhteissa he ovat työskennelleet opintojensa aikana. Kuten kuviosta 5 käy ilmi, vastaajasta valtaosa oli suorittanut opintoihin kuuluvan työharjoittelun. Puolet vastaajista oli työskennellyt osa-aikaisessa, määräaikaisessa työsuhteessa ja kesätöissä oli ollut kolmannes vastaajista. Vakituksessa osa-aikatyössä oli ollut 11 vastaajaa, ja määräaikaisessa kokopäivätyössä seitsemän vastaajaa. Ainoastaan yksi vastaajista oli työskennellyt kokoaikaisesti vakituksessa työsuhteessa.

Kuvio 5. Työsuhdetyypit, joissa vastaajat (n=34) ovat työskennelleet

Lomakkeessa kysyttiin myös, oliko vastaaja tehnyt opiskeluaikanaan media-alan freelance-työtä. Tähän kysymykseen vastasi 37 ihmistä, joista 21 eli 56,8 prosenttia vastasi tehneensä freelance-työtä. Freelance-työn voidaan siis päätellä olevan yleistä opiskelijoiden keskuudessa.

Lisäksi selvitettiin, ovatko vastaajat tehneet opiskeluaikanaan HAAGA-HELIAssa muita kuin media-alan töitä. Kysymykseen vastasi yhteensä 38 ihmistä, ja heistä 30 eli 79 prosenttia oli tehnyt muita kuin media-alan töitä.

4.5 Vastaajien työtehtävät

Lomakkeessa kysyttiin, missä medioissa ja minkälaisissa työtehtävissä vastaajat ovat työskennelleet (kuvio 6). Yleisin mediatyyppi oli aikakauslehti, jossa ilmoitti työskennelleensä hieman yli puolet vastaajista. Sanomalehdessä oli työskennellyt reilu kolmasosa vastaajista, paikallis- tai ilmaisjakelulehdessä 10 ja verkossa ilmestyvässä uutis- tai aikakausmediassa yhdeksän vastaajaa. Televisiossa oli työskennellyt kaksi ja uutistoimistossa yksi vastaajaa. Kukaan vastaajista ei ollut työskennellyt radiossa. Jokin muu -vaihtoehdon oli valinnut 10 vastaajaa. Muita medioita voivat olla esimerkiksi järjestö- ja asiakaslehdet sekä organisaatiot ja yritykset.

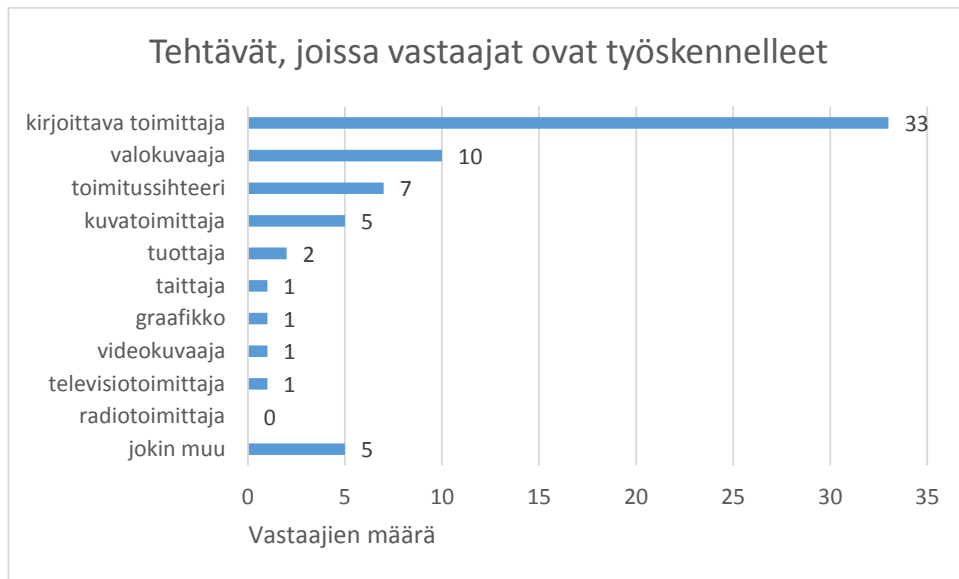

Kuvio 6. Mediat, joissa vastaajat (n=34) ovat työskennelleet

Kysymykseen siitä, millaisissa työtehtävissä vastaajat ovat työskennelleet, vastasi 33 ihmistä (kuvio 7). Kaikki vastaajat olivat työskennelleet kirjoittavana toimittajana.

Toiseksi yleisin työtehtävä oli valokuvaaja, jona oli työskennellyt 10 vastaajaa. Toimittussihteerin tehtäviä oli tehnyt seitsemän ja kuvatoimittajan tehtäviä viisi vastaajaa.

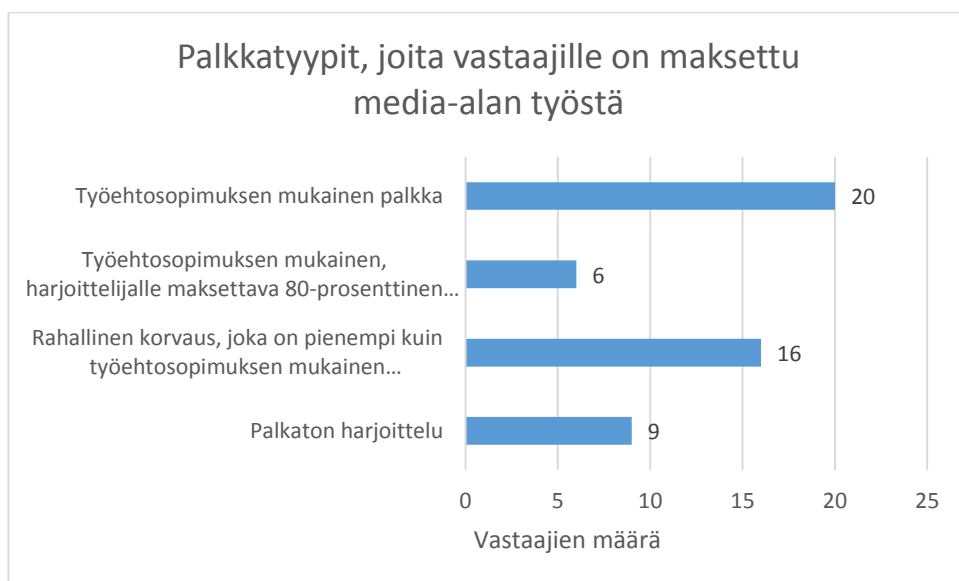
Tuottajan, taittajan, graafikon, videokuvaajan tai televisioimittajan työtehtävät taas ovat harvinaisempia. Kukaan vastaajista ei ollut työskennellyt radiotoimittajana. Jokin muu -vaihtoehdon valitsi viisi vastaajaa. Tuloksia tämän kysymyksen osalta voidaan pitää loogisina, sillä HAAGA-HELIAN toimittajakoulutus painottuu kirjoittavan toimittajan työhön. Koulussa opiskellaan myös valokuvausta ja taittoa, joten taittajan työn harvinaisuus on merkillepantavaa.

Kuvio 7. Vastaajien (n=33) tekemät työtehtävät

4.6 Palkkaus

Vastaajilta kysyttiin, millaista palkkaa heille on maksettu media-alan työstä (kuvio 8). 33 vastaajasta 20:lle oli maksettu työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Kuusi vastaajaa oli saanut työehtosopimuksen mukaista harjoittelukorvausta. Vastaajista 16 oli saanut työstään rahallista korvausta, joka on pienempi kuin työehtosopimuksen mukainen harjoittelijan palkka. Yhdeksän vastaajaa oli ollut palkattomassa harjoittelussa. Palkattomat ja pienipalkkaiset harjoittelut näyttävät siis olevan edelleen yleisiä media-alalla.

Kuvio 8. Palkkatyypit, joita vastaajille (n=33) on maksettu media-alan työstä

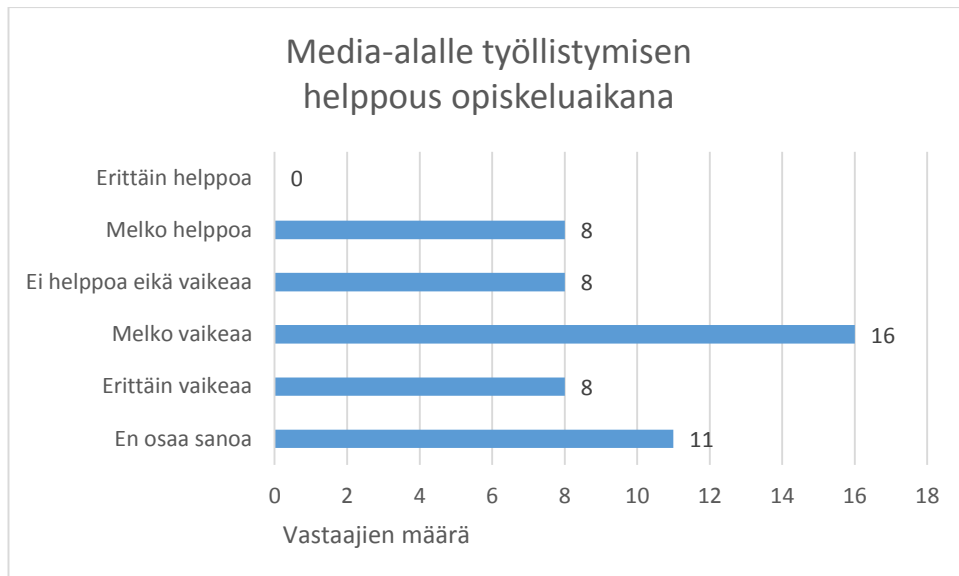
4.7 Vastaajien asenteet työelämää kohtaan

Vastaajilta kysyttiin myös, uskovatko he media-alan työnantajien arvostavan enemmän opiskeluaikaa kerrytettyä työkokemusta vai tutkinnon suorittamista tavoiteajassa (kuvio 9). Kysymykseen vastasi 51 ihmistä, ja heistä 44 eli valtaosa vastasi uskovansa työnantajien arvostavan enemmän työkokemusta. Vain yksi vastaaja uskoi, että työnantajat arvostavat työkokemusta enemmän tutkinnon suorittamista tavoiteajassa. En osaa sanoa -vaihtoehdon valitsi kuusi vastaajaa.

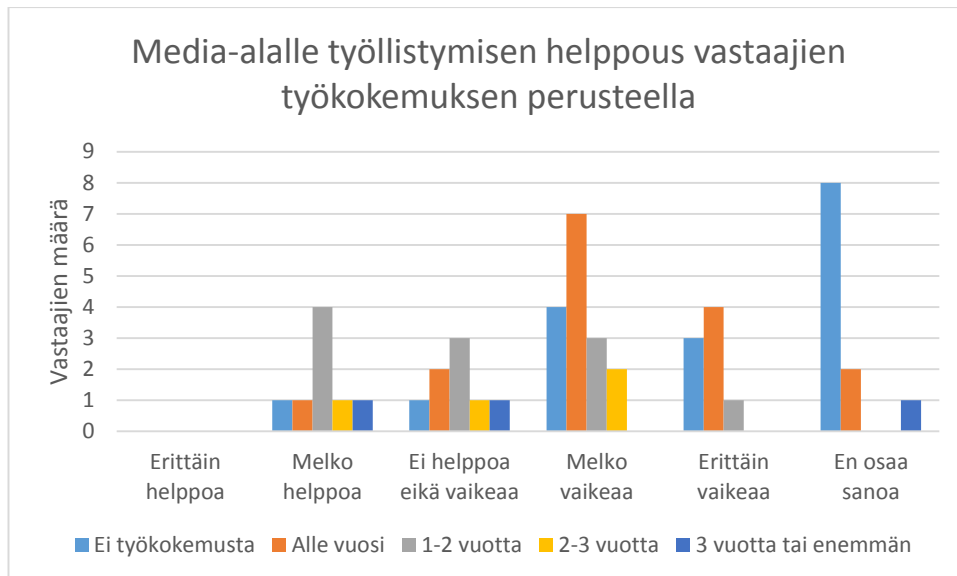
Kuvio 9. Vastaajien (n=51) käsitys siitä, mitä media-alan työnantajat arvostavat

Vastaajilta kysyttiin, kuinka helppoa heidän mielestään on löytää media-alan töitä opiskeluaikana (kuvio 10a). Vastaajat kokivat töiden saamisen vaikeaksi, sillä puolet vastaajista piti töiden löytymistä melko tai erittäin vaikeana. Kahdeksan vastaajaa oli sitä mieltä, että töiden löytäminen ei ole helppoa mutta ei myöskään vaikeaa. Niin ikään kahdeksan vastaajaa piti töiden löytymistä melko helppona, mutta kukaan ei pitänyt media-alalle työllistymistä opiskeluaikana erittäin helppona. 11 vastaajaa valitsi en osaa sanoa -vaihtoehdon. Tätä voi selittää se, että monella vastaajista ei vielä ollut työkokemusta.

Kuvio 10a. Vastaajien (n=51) käsitys siitä, kuinka helppoa media-alan töitä on löytää opiskeluaikana

Kun samaa kysymystä tarkastellaan sen perusteella, kuinka paljon vastaajilla on työkokemusta, huomataan, että eri vastaajaryhmien välillä on eroja (kuvio 10b). Niistä vastaajista, joilla ei ole työkokemusta, suurimmalla osalla ei ollut mielipidettä asiaan. Suurin osa niistä vastaajista, joilla mielipide oli, pitivät työllistymistä melko tai erittäin vaikeana. Alle vuoden media-alalla työskennelleistä vastaajista suurin osa piti töiden saamista opiskeluaikana melko tai erittäin vaikeana. 1-2 vuotta työskennelleiden vastauksissa oli eniten hajontaa, sillä vaikka osa vastaajista piti töiden saamista melko tai erittäin vaikeana, oli työllistyminen melko suuren osan mielestä myös melko helppoa. 2-3 vuotta työskennelleistä puolet piti työllistymistä melko helppona tai ei helppona eikä vaikeana, ja puolet taas melko vaikeana. Yli 3 vuotta työskennelleistä kaksi piti media-alalle opiskeluaikana työllistymistä melko helppona tai ei helppona eikä vaikeana, ja yhdellä vastaajista ei ollut mielipidettä asiaan.

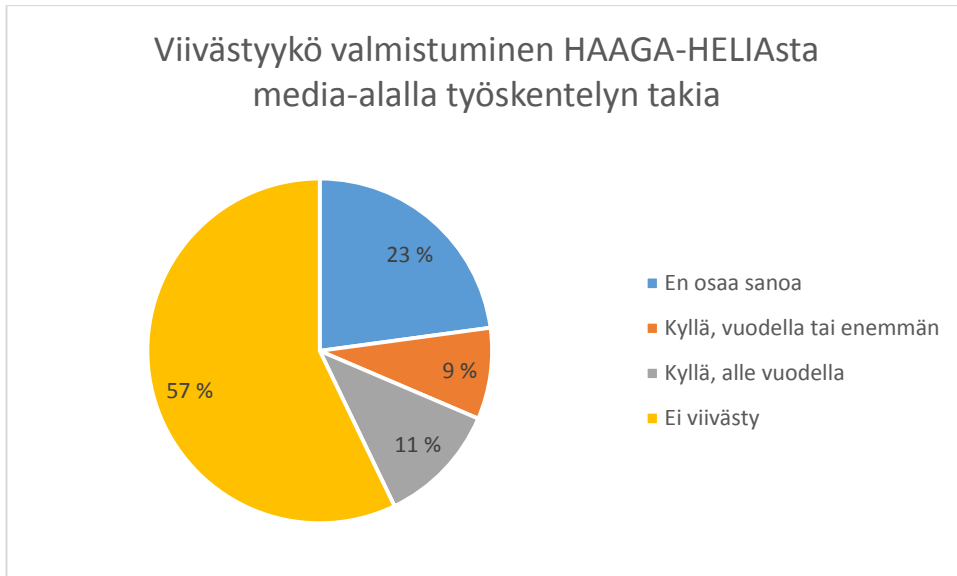

Kuvio 10b. Vastaajien (n=51) käsitys siitä, kuinka helppoa media-alan töitä on löytää opiskeluaikana luokiteltuna vastaajien työkokemuksen perusteella

Kun kysymystä media-alalle työllistymisen helppoudesta verrataan SPSS-ohjelman avulla vastaajien työkokemuksen määrään, huomataan, että näiden kahden muuttujan välillä on heikko positiivinen korrelaatio ($r=0,418$). Tämä tarkoittaa sitä, että mitä enemmän vastaajalla on työkokemusvuosia, sitä todennäköisemmin hän pitää media-alalle työllistymistä helppona. Vaikka korrelaatio on heikko, tuloksen p-arvo on 0,000075 eli tilastollisesti erittäin merkittävä. On siis erittäin todennäköistä, että samantyyppistä heikkoa korrelaatiota havaitaan, jos tarkastellaan koko perusjoukkoa.

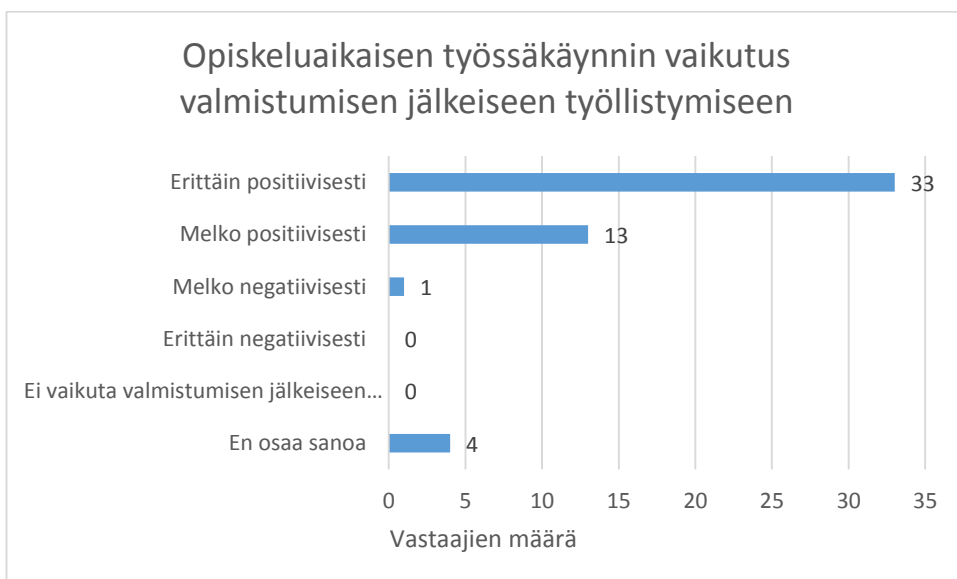
4.8 Opiskeluaikaisen työskentelyn vaikutus valmistumisaikoihin ja uranäkymiin

Vastaajilta kysyttiin, vaikuttaako media-alalla työskentely heidän opiskeluaikaansa. Kysymykseen vastasi yhteensä 35 ihmistä. Suurin osa, 20 vastaajaa, kertoi, ettei media-alalla työskentely viivästyttä heidän valmistumistaan. Neljän vastaajan valmistuminen viivästyy alle vuodella ja kolmen vastaajan valmistuminen viivästyy vuoden verran tai enemmän. En osaa sanoa -vaihtoehdon valitsi kahdeksan vastaajaa. Kuvioista 11 käy ilmi vastaajien prosenttiosuudet. Suurimmalla osalla opiskelijoista opintojen ohella työskentely ei siis näytä hidastavan opiskelua tai viivästyttävän valmistumista.

Kuvio 11. Media-alalla työskentelyn vaikutus vastaajien (n=35) valmistumisaikoihin

Vastaajilta kysyttiin, miten he uskovat opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikuttavan valmistumisen jälkeiseen työllistymiseen media-alalla (kuvio 12). Kysymykseen vastasi 51 ihmistä. Lähes jokainen vastaaja oli sitä mieltä, että opiskeluaikaisella työssäkäynnillä on positiivinen tai erittäin positiivinen vaikutus. Vain yksi vastaaja sanoi, että sillä on melko negatiivinen vaikutus, ja neljä vastaajaa valitsi en osaa sanoa -vaihtoehdon. Kuukaan vastaajista ei ollut sitä mieltä, että opiskeluaikaisella työssäkäynnillä olisi erittäin negatiivinen vaikutus valmistumisen jälkeiseen työskentelyyn, tai että sillä ei oli mitään vaikutusta.

Kuvio 12. Vastaajien (n=51) uskomus siihen, miten opiskeluaikainen työssäkäynti vaikuttaa valmistumisen jälkeiseen työskentelyyn

Vastaajat saivat myös kommentoida vapaasti opiskeluaikaisen työssäkäynnin merkitystä työllistymisen kannalta. Aihetta kommentoi 18 vastaajaa, ja opiskeluaikaisen työssäkäynnin tärkeys korostui myös avoimissa vastauksissa. Työskentelemällä vastaajat olivat esimerkiksi luoneet kontakteja työelämään. Omalla alalla työskentely nähtiin enemmän sijoituksena tulevaisuuteen kuin toimeentulon lähteenä.

Eräs vastaaja kommentoi seuraavasti: ”*Oman alan työkokemusta kannattaa kartuttaa systemaattisesti ensimmäisestä opiskeluvuodesta lähtien. Itse tein tarkoituksella kaksi eri työharjoittelua ja jokaisen mahdollisen työelämäprojektin eri toimeksiantajalle tai lehtitalolle - pyrkimyksenäni oli alusta saakka kerätä mahdollisimman laajasti kontakteja.*”

Alalla on niin paljon tunkua, että omaan työllistymiseen kannattaa panostaa. Kuitenkaan työkokemuksen kerääminen ja tavoiteajassa valmistuminen eivät sulje toisiaan pois (kuten kysymyksessä 13 epäsuorasti oletetaan). Varsinkin pääkaupunkiseudulla opintojen ohessa työskentely on suurelle osalle käytännön pakko - ja jos kerran työskentelee, miksei pyrkisi tekemään oman alan töitä.”

Toisaalta osa vastaajista nosti esiin työn saamisen vaikeuden. Koska kilpailu muun muassa kesätyöpaikoista on kova, vastaajat kerryttivät työkokemusta tekemällä esimerkiksi freelance-työtä ja muita projektityyppisiä töitä.

”Olen kahtena kesänä lähettänyt kesätyöhakemuksia 10-25 lehteen, mutten ole saanut edes puhelinsoittoa medioilta. Oma-aloitteisten freelancer-töiden ja omien lehtiprojektien merkitys korostunee, kun työtyhjiötä pyritään täyttämään.”

Yksi vastaaja nosti esiin myös työntekijöiden ylitarjonnan, joka on johtanut kyseenalaiseen käytäntöihin työntekijöiden palkkaamisessa ja kohtelussa.

”Töitä on vaikeaa saada, mutta kaikki työkokemus on niin arvokasta, että huonopalkkainen työ tulee otettua vastaan. Alalla on näköjään viljejä käytäntöjä työsopimusten suhteen ja vallitsee työnantajan markkinat.”

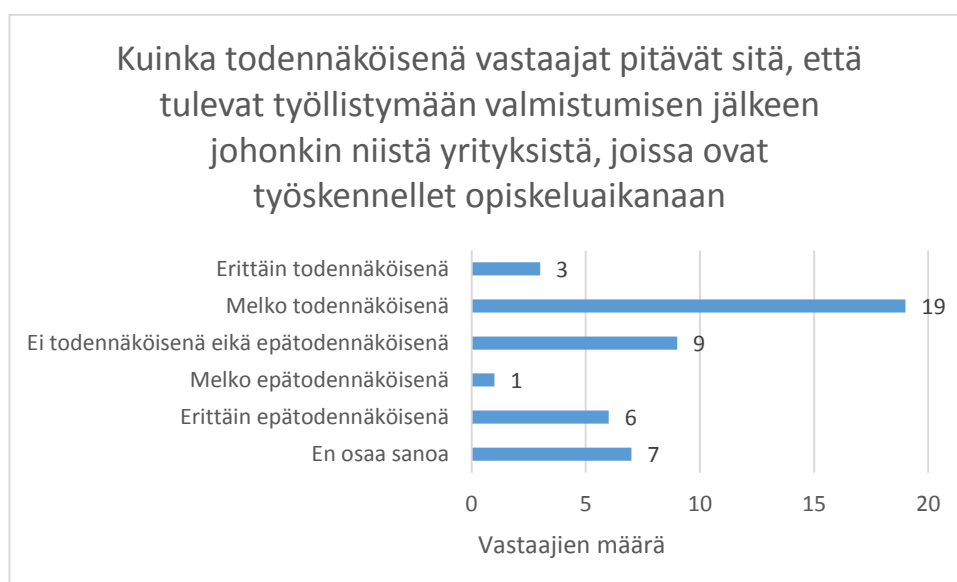
Muutama vastaaja oli sitä mieltä, että pelkkä tutkinto ei takaa työllistymistä media-alalle, vaan sen lisäksi tarvitaan myös kokemusta työelämästä.

”Pelkällä tutkinnolla ei ole mielestäni yksinään mitään erityistä arvoa media-alan työnantajien silmissä. Se on ikään kuin lähtö-oletamus.”

4.9 Vastaajien työnäkymät valmistumisen jälkeen

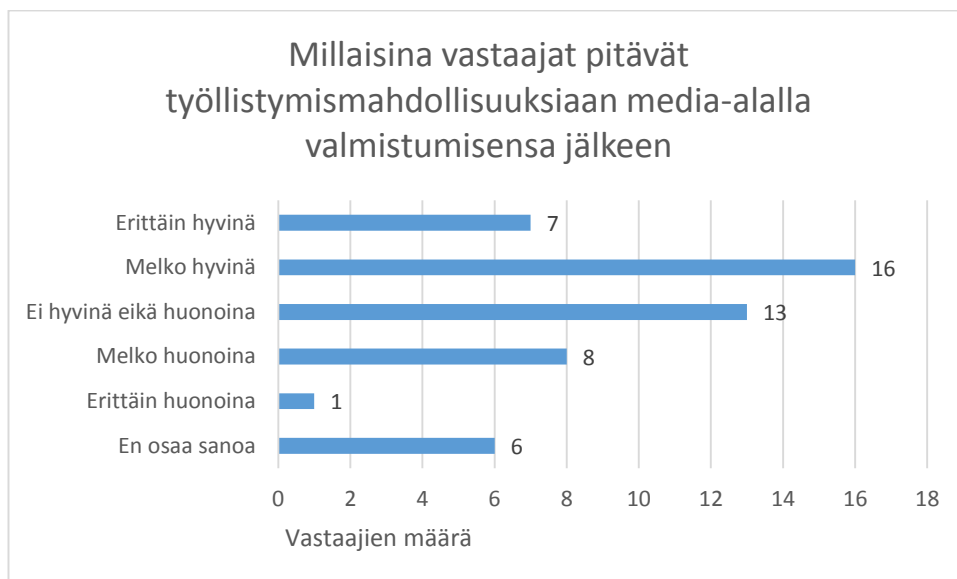
Vastaajilta kysyttiin kuinka todennäköisenä he pitävät sitä, että tulevat työskentelemään valmistumisensa jälkeen jossakin niistä media-alan yrityksistä, joissa ovat opiskeluaikanaan työskennelleet. Vastaajista seitsemän prosenttia piti tätä erittäin todennäköisenä ja 42 prosenttia melko todennäköisenä. Joka viides vastaaja sanoi, ettei pidä työllistymistä todennäköisenä eikä myöskään epätodennäköisenä. Melko epätodennäköisenä tätä piti 22 prosenttia vastaajista, ja erittäin epätodennäköisenä 13 prosenttia. Vastaajista 16 prosenttia valitsi en osaa sanoa -vaihtoehdon.

Suuri osa vastaajista siis pitää todennäköisenä, että työskentelee myös valmistumisen jälkeen samoissa työpaikoissa, joissa on opiskeluaikanaan työskennellyt. Kuvioista 13 käy ilmi vastaajien määrät.

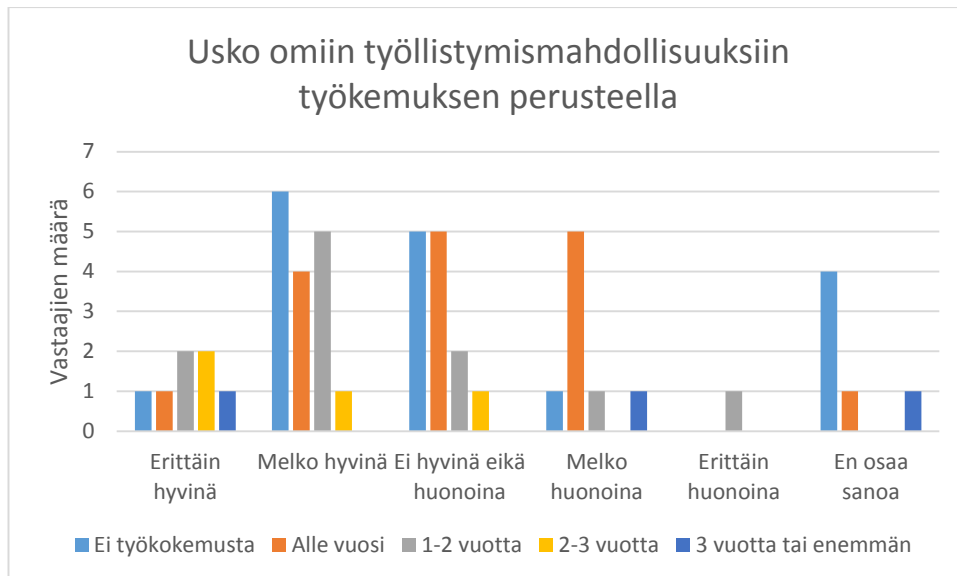
Kuvio 13. Vastaajien (n=45) uskomus siihen, tuleeko työllistymään valmistumisensa jälkeen yritykseen, jossa on työskennellyt opiskeluaikanaan

Lopuksi vastaajia pyydettiin kertomaan, millaisena he pitävät työllistymismahdollisuuksiaan media-alalla valmistumisensa jälkeen. Erittäin hyvinä mahdollisuuksiaan piti 14 prosenttia vastaajista, ja melko hyvinä 31 prosenttia vastaajista. Joka neljäs eli 25 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että heidän työllistymismahdollisuutensa eivät ole hyvät mutta eivät myöskään huonot. Melko huonoina työllistymismahdollisuuksiaan piti 16 prosenttia vastaajista, ja erittäin huonoina kaksi prosenttia vastaajista. En osaa sanoa -vaihtoehdon valitsi 12 prosenttia vastaajista. Kuvioista 14a käy ilmi vastaajien määrät.

Kuvio 14a. Millaisina vastaajat (n=51) pitävät työllistymismahdollisuuksiaan media-alalla

Jos vastaukset luokitellaan sen mukaan, kuinka paljon vastaajilla on työkokemusta, voidaan nähdä, että eri vastaajaryhmien välillä on eroja (kuvio 14b). Niistä vastaajista, joilla ei vielä ole työkokemusta, suurin osa pitää työllistymismahdollisuuksiaan melko hyvinä tai ei hyvinä eikä huonoina. Alle vuoden työskennelleiden vastaajien uskossa omiin työllistymismahdollisuuksiin on hajontaa, sillä suurin osa vastauksista sijoittui melko hyvän ja melko huono välille. 1-2 vuotta työkokemusta kerryttäneistä vastaajista suurin osa taas piti työllistymismahdollisuuksiaan erittäin hyvinä tai melko hyvinä. 2-3 vuotta työkokemusta kerryttäneet suhtautuivat työllistymismahdollisuuksiinsa kaikkein positii-visimmin: kukaan heistä ei pitänyt mahdollisuuksiaan melko tai erittäin huonoina. Yli kolme vuotta työskennelleitä vastaajia oli vain kolme. Heistä yksi piti mahdollisuuksiaan erittäin hyvinä, yksi melko huonoina ja yksi ei osannut sanoa.

Kuvio 14b. Vastaajien (n=51) usko omiin työllistymismahdollisuuksiinsa työkokemuksen perusteella

Kun vastaajien uskoa omiin työllistymismahdollisuuksiin valmistumisen jälkeen verrataan vastaajien työkokemuksen määrään, huomataan, että näiden kahden muuttujanvä-
lillä ei ole juurikaan korrelaatiota ($r=0,131$). Ei siis voida päätellä, että useamman työko-
kemusvuoden myötä vastaajien uskomus omiin työllistymismahdollisuuksiin valmistu-
misen jälkeen olisi parempi. Tuloksen p-arvo on 0,0000013 eli tilastollisesti erittäin
merkittävä. On siis erittäin todennäköistä, että samanlaiseen tulokseen päädytään, jos
tarkastellaan koko perusjoukkoa.

4.10 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Tämän opinnäytetyön yhteydessä tehtyyn tutkimukseen vastasi yhteensä 51 henkilöä, ja
vastausprosentti oli 30,7. Vastausprosenttia voi pitää kohtuullisena, sillä Nultyn (2008,
303) eri lähteistä kokoomien tutkimusten mukaan internet-kyselyiden keskimääräinen
vastausprosentti on 33.

Onko 30,7 prosentin vastausaste sitten tarpeeksi suuri, jotta tutkimustuloksista voitai-
siin vetää luotettavia johtopäätöksiä? Nulty (2008, 309–310) on koonnut taulukon,
jossa käy ilmi, miten eri vastausprosentit vaikuttavat kyselytulosten luotettavuuteen. Ai-
neisto perustuu 25 000 kyselyyn, jotka on tehty erään australialaisen yliopiston opiskeli-
joille kahdeksan vuoden aikana. Aineiston perusteella 200 ihmiselle lähetetyn kyselyn

vastausprosentti tulee olla 12, jotta tulosten otantavirhe olisi 10 prosenttia ja luottamuväli 80 prosenttia. Jos otantavirhe halutaan vähentää kolmeen prosenttiin ja luottamuväliksi halutaan 95 prosenttia, tulee 200 ihmiselle lähetetyn kyselyn vastausprosentti olla 77 eli merkittävästi suurempi.

Tulosten luotettavuutta voidaan arvioida myös sen perusteella, onko kyselyyn vastanneiden profiili yhteneväinen koko perusjoukon eli journalismin päiväopiskelijoiden kanssa. Koska vuosina 2007–2014 HAAGA-HELIAn journalismin koulutusohjelmaan on otettu joka vuosi saman verran opiskelijoita sisään, voidaan olettaa, että opiskelijat ovat jakautuneet tasaisesti neljälle eri vuosikurssille. Jos oletetaan myös, ettei tutkinnon keskeyttäneiden opiskelijoiden määrä ole niin suuri, että sillä olisi tilastollista merkitystä, voidaan kyselyyn vastanneita verrata koko perusjoukkoon vuosikurssijakauman perusteella.

Kyselyyn vastanneiden vuosikurssijakauma ei ole tasainen, mutta kaikkien vuosikursien opiskelijat ovat edustettuina. Kolmannen ja neljännen vuosikurssin opiskelijat ovat yliedustettuina, kun taas ensimmäisen ja toisen vuosikurssin vastaajia on vähemmän kuin mitä heidän tilastollinen osuutensa on kaikista opiskelijoista. Tarkemmin vastaajien vuosikurssijakauma selvitetään alaluvussa 4.1.

5 Johtopäätökset

Tutkimustulosten pohjalta tärkein johtopäätös on, että vaikka vastaajat pitävät työpaikan saamista media-alalta vaikeana, he luottavat silti omaan työllistymismahdollisuuksiinsa. Lisäksi vastaajat pitävät opiskeluaikaista työskentelyä erittäin tärkeänä valmistumisen jälkeisen työllistymisen kannalta.

Vastaajien ensimmäinen media-alan työpaikka oli tyypillisimmin opintotoihin kuuluva työharjoittelu, joka suositellaan tekemään opintojen viimeisenä tai toiseksi viimeisenä opiskeluvuotena. Kuitenkin yli puolet vastaajista kertoi saaneensa ensimmäisen media-alan työpaikan jo ensimmäisen tai toisen opiskeluvuoden aikana. Tätä voi selittää se, että usealla vastaajalla ensimmäinen työpaikka oli kesätyö, tai että työharjoittelu on suo-

ritettu jo aikaisemmassa vaiheessa opintoja. Koska kesätyö oli monen vastaajan ensimmäinen työpaikka media-alalla, voidaan päätellä, että media-alan yritykset palkkaavat kesätoimittajiksi myös sellaisia opiskelijoita, joilla ei ole lainkaan aikaisempaa kokemusta alalta tai jotka ovat tehneet aikaisemmin ainoastaan freelance-töitä.

Kirjoittavan toimittajan työ on selvästi yleisin rooli vastaajien keskuudessa, sillä kaikki opintojen ohella työskennelleet vastaajat kertoivat tehneensä kirjoittavan toimittajan tehtäviä. Vajaa kolmannes vastaajista on työskennellyt valokuvaajan tehtävissä, ja viidennes toimitussihteerin tehtävissä. Muutama vastaajista on työskennellyt kuvatoimittajan tai tuottajan tehtävissä. Muut roolit, kuten taittaja, graafikko tai videokuvaaja ovat vastaajien keskuudessa harvinaisempia.

Osa-aikainen ja määräaikainen työ on vastaajien keskuudessa yleistä, ja kokoaikainen ja vakituinen työ taas harvinaista. Tätä voi pitää melko loogisena, sillä päätoimisesti opiskeleva pystyy harvoin käymään kokoaikaisesti töissä. Lisäksi media-alan työtilanne on tällä hetkellä sellainen, että vakituisia työpaikkoja on suhteellisen harvoin tarjolla. Vastaajista yli puolet oli tehnyt freelance-töitä, joka on yleistä media-alalla. Lisäksi jopa 79 prosenttia vastaajista oli tehnyt opiskeluaikanaan muita kuin media-alan töitä. Tämä saattaa kertoa siitä, että media-alan töitä on vaikea löytää opiskeluaikana.

Suurimmalle osalle vastaajista on maksettu työehtosopimuksen mukaista palkkaa media-alalla työskentelystä. Työharjoitteluiden osalta tilanne on kuitenkin synkempi: vain kuudelle vastaajalle oli maksettu työehtosopimuksen mukaista harjoittelijan palkkaa. Suurimmalle osalle oli maksettu pienempää rahallista korvausta, ja yli neljännes vastaajista oli tehnyt palkattoman harjoittelun. Tästä voidaan päätellä, että palkattomat ja alipalkatut harjoittelut ovat media-alalla edelleen erittäin yleisiä.

Vastaajat kokivat, että opiskeluaikaisella työssäkäynnillä on erittäin positiivinen vaikutus työllistymiseen valmistumisen jälkeen. Lähes kaikki vastaajat myös uskoivat media-alan työnantajien arvostavan enemmän opiskeluaikaista media-alan työkokemusta kuin tavoiteajassa valmistumista. Media-alan töiden saaminen opiskeluaikana on kuitenkin vastaajien mielestä vaikeaa. Työllistymisen helppouden ja työkokemusvuosien välillä näyt-

täisi kuitenkin olevan heikko positiivinen korrelaatio. Mitä enemmän vastaaja on kerryttänyt työkokemusta, sitä todennäköisemmin hän pitää media-alalle työllistymistä help-
pona.

Työssäkäynti ei näytä juurikaan vaikuttavan opiskeluaikoihin. Vaikka suurin osa vastaajista on työskennellyt opintojensa ohella, vain viidennes vastaajista kertoi valmistumisen viivästyvän sen takia.

Vastaajien usko omaan työllistymismahdollisuuksiin on melko vahva. Vajaa puolet vastaajista pitää työllistymismahdollisuuksiaan erittäin hyvinä tai melko hyvinä, ja alle viidennes vastaajista pitää työllistymismahdollisuuksiaan huonoina tai erittäin huonoina. Usko omaan työllistymismahdollisuuksiin ei kuitenkaan näytä vahvistuvan eikä myöskään heikkenevän sitä mukaa, kun työkokemusta kertyy lisää.

Opiskeluaikaisella työssäkäynnillä näyttäisi olevan tärkeä merkitys ovien avaamisessa työelämään. Lähes puolet vastaajista pitää todennäköisenä sitä, että tulee valmistumisensa jälkeen työskentelemään jossakin niistä työpaikoista, joissa on opiskeluaikanaan työskennellyt. Tästä voidaan päätellä, että esimerkiksi opintoihin kuuluvan työharjoittelun kohde kannattaa valita tarkkaan. Työharjoittelu on usein opiskelijan ensimmäinen kontakti työelämään media-alalla, joten se voi määrittää, missä tulee tulevaisuudessa työskentelemään.

Lähteet

Aho, S., Hynninen, S., Karhunen, H. & Vanttaja, M., 2012. Opiskeluaiikainen työssäkäynti ja sen vaikutukset. TEMin julkaisusarja: Työ ja yrittäjyys 26/2012. Työ- ja elinkeinoministeriö.

Luettavissa: http://www.tem.fi/files/33421/TEMjul_26_2012_web.pdf. Luettu 14.1.2014

Aikkola, R., Andersen, M., Anttila, K., Kaisto, J., Karhu, K., Keskinarkaus, P., Liimatainen, J., Martikkala, S. & Saari, P. 2010. Viivästynyt? Minäkö? Opiskelijoiden näkemyksiä opintojen viivästymisestä, työelämästä sekä opiskelusta korkea-asteella. Oulun yliopisto.

Luettavissa: http://www.valmistu.net/files/viivastynyt_minako_opiskelijoiden_nakemyksia_opintojen_viivastymisesta_tyoelamasta_seka_opiskelusta_korkea_asteella.pdf. Luettu 12.1.2014

Gwosc, C., Netz, N. & Orr & D. 2011. Social and Economic Conditions of Student Life in Europe. Synopsis of indicators. Final report. Eurostudent IV 2008–2011. W. Bertelsmann Verlag. Bielefeld.

Luettavissa: http://www.eurostudent.eu/download_files/documents/EIV_Synopsis_of_Indicators.pdf. Luettu 18.1.2014

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opintotukilain 7 ja 11 §:n muuttamisesta (HE 197/2013).

Luettavissa: <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130197.pdf>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. 15.–17. painos. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Häkkinen, I. 2006. Working while enrolled in a university: does it pay? Labour Economis. 13, 2, s. 167–189.

Kela 2013a. 15 500 korkeakouluopiskelijaa saa selvityspyynnön opintojen edistymisestä. Lehdistötiedote.

Luettavissa: http://www.kela.fi/ajankohtaista-opiskelijat/-/asset_publisher/I7X3vuEkReGH/content/id/1310986

Kela 2013b. Opintotuen takaisinmaksuehdotusten määrä jälleen kasvussa. Lehdistötiedote.

Luettavissa: http://www.kela.fi/ajankohtaista-opiskelijat/-/asset_publisher/I7X3vuEkReGH/content/id/625766

Kela 2014. Opiskelijan omat tulot.

Luettavissa: http://www.kela.fi/tulot_opiskelijan-omat-tulot. Luettu 14.1.2014.

Kemppainen, T. 2011. Ristipaineessa. Tutkimus Helsingin yliopiston opiskelijoiden työssäkäynnistä, työkokemuksista ja ammatillisesta järjestäytymisestä. Palvelualojen ammattiliitto. Helsinki.

Luettavissa: <http://www.pam.fi/fi/medialle/Documents/PAM%20Opiskelijatutkimus%20LR.pdf>. Luettu 16.1.2014

Kilpeläinen, J. 2009. Mitä ne minusta haluavat? Helsingin uutistoimitusten rekrytointikriteerit ja hakukäytännöt. Amk-opinnäytetyö. Metropolia ammattikorkeakoulu. Helsinki.

Luettavissa: <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/3016/mita%20ne%20.pdf?sequence=1>. Luettu 18.1.2014

Lipiäinen, L., Nummi, T., Salonen, J., Saloniemi, A. & Virtanen, P. 2013. Opinnot ja työt. Kehityspolkuanalyysi ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden nuorten työurista. Yhteiskuntapolitiikka, 78, 4, s. 402–415.

Luettavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201309055633>

Nulty, D. 2008. The adequacy of response rates to online and paper surveys: what can be done? *Assessment & Evaluation in Higher Education*. 33, 3, s. 301–314.

Luettavissa: <http://www.uaf.edu/files/uafgov/fsadmin-nulty5-19-10.pdf>. Luettu 2.2.2014.

Saarenmaa, K., Saari, K. & Virtanen, V. 2010. Opiskelijatutkimus 2010. Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo ja opiskelu. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:18. Helsinki.

Luettavissa: http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2010/Opiskelijatutkimus_2010.html. Luettu 14.1.2014

Taanila, A. 2013. Korrelaatio ja sen merkitys. Luettavissa: <http://tilastoapu.wordpress.com/2011/11/01/10-korrelaatio-ja-sen-merkitsevyys/>. Luettu 27.2.2014.

Tilastokeskus 2013a. Suomen virallinen tilasto (SVT): Opiskelijoiden työssäkäynti 2011. Helsinki.

Luettavissa: http://www.stat.fi/til/opty/2011/opty_2011_2013-03-20_tie_001_fi.html. Luettu 14.1.2014.

Tilastokeskus 2013b. Suomen virallinen tilasto (SVT): Yliopistokoulutus (verkkojulkaisu). Yliopisto-Opiskelijat 2012, Liitetaulukko 4. Ylemmän korkeakoulututkinnon keski-suoritus-aika (mediaani) tutkinnoittain 2001–2012 . Helsinki.

Luettavissa: http://www.stat.fi/til/yop/2012/02/yop_2012_02_2013-06-19_tau_004_fi.html. Luettu 17.1.2014.

Uusitalo, H. 1998. Tiede, tutkimus ja tutkielma. Johdatus tutkielman maailmaan. 1.-5. painos. WSOY. Helsinki.

Yleissitova lehdistön TES 2013–2014. Viestinnän keskusliiton ja Suomen journalistiliiton välinen työehtosopimus 2013–2014 soveltamisohjeineen.

Luettavissa: http://journalistiliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/9763aa0694c87594156030fdcd165dc6/1394731874/application/pdf/18216623/VKL_SJL_Lehdiston_tyoehtosopimus_2013-2014.pdf. Luettu 13.3.2014.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

1. Kuinka kauan olet opiskellut HAAGA-HELIAN journalismin koulutusohjelmassa? *

- Olen ensimmäisen vuoden opiskelija
- Olen toisen vuoden opiskelija
- Olen kolmannen vuoden opiskelija
- Olen neljännen tai useamman vuoden opiskelija

2. Ikäsi *

- 19 tai alle
- 20–24
- 25–29
- 30 tai yli

3. Kuinka paljon sinulla on media-alan työkokemusta? Muuta osa-aika- ja freelance-työ tuntimäärältään vastaavaksi kokoaikatyöksi. Huom: Jos vastasit tähän kysymykseen ”ei työkokemusta”, siirry suoraan kysymykseen 12. *

Media-alan töillä tarkoitetaan tässä kyselyssä journalistista työtä, esim. toimittajan, kuvaajan tai taittajan työtä printti- tai sähköisessä mediassa.

- Ei työkokemusta
- Alle vuosi
- 1-2 vuotta
- 2-3 vuotta
- 3 vuotta tai enemmän

4. Missä vaiheessa opintoja sait ensimmäisen media-alan työpaikkasi?

- 1. vuoden aikana

- 2. vuoden aikana
- 3. vuoden aikana
- 4. vuoden aikana
- Ennen opintojen alkua

5. Oliko opiskeluaikasi ENSIMMÄINEN media-alan työsuhteesi tyypiltään...

- kesätyö
- opintoihin kuuluva työharjoittelu
- osa-aikatyö, määräaikainen
- osa-aikatyö, vakituinen
- kokoaikainen työ, määräaikainen
- kokoaikainen työ, vakituinen

6. Millaisissa media-alan työsuhteissa olet työskennellyt opiskeluaikanasi HAAGA-HELIAn journalismin koulutusohjelmassa? Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon.

- kesätyö
- opintoihin kuuluva työharjoittelu
- osa-aikatyö, määräaikainen
- osa-aikatyö, vakituinen
- kokoaikainen työ, määräaikainen
- kokoaikainen työ, vakituinen

7. Minkä tyyppisessä mediassa olet työskennellyt opiskeluaikanasi HAAGA-HELI-Asassa? Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon.

- sanomalehti
- paikallis- tai ilmaisjakelulehti
- aikakauslehti
- vain verkossa ilmestyvä uutis- tai aikakausmedia
- radio

- televisio
- uutistoimisto
- jonkin muu

8. Millaisissa media-alan työtehtävissä olet työskennellyt opiskeluaikanasasi? Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon.

- kirjoittava toimittaja
- radiotoimittaja
- televisiotuottaja
- toimitussihteeri
- valokuvaaja
- videokuvaaja
- kuvatoimittaja
- taiteilija
- tuottaja
- graafikko
- jokin muu

9. Oletko tehnyt opiskeluaikanasasi media-alan freelance-töitä?

- Kyllä
- En

10. Oletko tehnyt opiskeluaikanasasi HAAGA-HELIAN journalismin koulutusohjelmassa muita kuin media-alan töitä?

- Kyllä
- En

11. Millaista palkkaa sinulle on maksettu opiskeluaikana tekemästäsi media-alan työstä? Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon.

- Työehtosopimuksen mukainen palkka
- Työehtosopimuksen mukainen, harjoittelijalle maksettava 80-prosenttinen korvaus
- Rahallinen korvaus, joka on pienempi kuin työehtosopimuksen mukainen harjoittelijan palkka
- Palkaton harjoittelu

12. Kuinka helppoa on mielestäsi työllistyä media-alalle opiskeluaikana?

- Erittäin helppoa
- Melko helppoa
- Ei helppoa eikä vaikeaa
- Melko vaikeaa
- Erittäin vaikeaa
- En osaa sanoa

13. Uskotko media-alan työnantajien arvostavan enemmän tutkinnon suorittamista tavoiteajassa vai opiskeluaikaista media-alan työkokemusta?

- Tutkinnon suorittamista tavoiteajassa
- Opiskeluaikaista media-alan työkokemusta
- En osaa sanoa

14. Miten uskot opiskeluaikaisen työssäkäynnin vaikuttavan valmistumisen jälkeiseen työllistymiseen media-alalla?

- Erittäin positiivisesti
- Melko positiivisesti
- Melko negatiivisesti
- Erittäin negatiivisesti
- Ei vaikuta valmistumisen jälkeiseen työllistymiseen
- En osaa sanoa

15. Kommentoi vapaasti opiskeluaikaisen työssäkäynnin merkitystä työllistymisen kannalta.

16. Viivästykö valmistumisesi HAAGA-HELIAsta media-alalla työskentelyn takia? (Jätä vastaamatta tähän kysymykseen, jos sinulla ei ole media-alan työkokemusta.)

- Kyllä, vuodella tai enemmän
- Kyllä, alle vuodella
- Ei viivästy
- En osaa sanoa

17. Kuinka todennäköisenä pidät sitä, että tulet työskentelemään valmistumisesi jälkeen jossakin niistä media-alan työpaikoista, joissa olet työskennellyt opiskeluaikanaasi?

- Erittäin todennäköisenä
- Melko todennäköisenä
- Ei todennäköisenä eikä epätodennäköisenä
- Melko epätodennäköisenä
- Erittäin epätodennäköisenä
- En osaa sanoa

18. Millaisena pidät työllistymismahdollisuuksiasi media-alalla valmistumisesi jälkeen?

- Erittäin hyvinä
- Melko hyvinä
- Ei hyvinä eikä huonoina

- Melko huonoina
- Erittäin huonoina
- En osaa sanoa

Liite 2. Avoimen kysymyksen vastaukset

- Erittäin tärkeää, siellä vähäistäkin kokemusta arvostetaan jo paljon enemmän kuin sitä, ettei ole kokemusta lainkaan.
- Itse olen tehnyt pääasiallisesti muita, kuin media-alan töitä (organisaatioviestintää) opiskelujen ohessa.
- Uskon, että työnantaja arvostaa opiskelun aikana tehtyä työtä. Mielestäni se kertoo henkilön ahkeruudesta paljon. Työ voi olla paljon muutakin kuin oman alan hommaa.
- Oman alan työkokemusta kannattaa kartuttaa systemaattisesti ensimmäisestä opiskeluvuodesta lähtien. Itse tein tarkoituksella kaksi eri työharjoittelua ja jokaisen mahdollisen työelämäprojektin eri toimeksiantajalle tai lehtitalolle - pyrkimyksenäni oli alusta saakka kerätä mahdollisimman laajasti kontakteja. Alalla on niin paljon tunkua, että omaan työllistymiseen kannattaa panostaa. Kuitenkaan työkokemuksen kerääminen ja tavoiteajassa valmistuminen eivät sulje toisiaan pois (kuten kysymyksessä 13 epäsuorasti oletetaan). Varsinkin pääkaupunkiseudulla opintojen ohessa työskentely on suurelle osalle käytännön pakko - ja jos kerran työskentelee, miksei pyrkisi tekemään oman alan töitä.
- Pelkällä tutkinnolla ei ole mielestäni yksinään mitään erityistä arvoa media-alan työnantajien silmissä. Se on ikään kuin lähtö-olettamus. Työharjoittelupaikan löytämisessä koulutus kyllä auttaa paljon. Koulutusta olisi hyvä pystyä täydentämään cv:ssa oman alan työkokemuksella. Jos kokemusta ei ole, on työllistymisen valmistumisen jälkeen lähestulkoon mahdotonta.
- Mielestäni työnteko opintojen ohella on avainasemassa työllistymisessä valmistumisen jälkeen.
- Työ opettaa käytännön taitoja, joita ei koulunpenkillä istuessa kukaan voi oppia. Vuorovaikutustaidot kehittyvät ja saa käsityksen, millaista työ tulee olemaan,

kun oppitunnit jäävät taakse. Työskennellessä hankkii myös suhteita, jotka helpottavat työllistymistä valmistumisen jälkeen.

- Olen kahtena kesänä lähettänyt kesätyöhakemuksia 10-25 lehteen, mutten ole saanut edes puhelinsoittoa medioilta. Oma-aloitteisten freelancer-töiden ja omien lehtiprojektien merkitys korostunee, kun työtyhjiötä pyritään täyttämään.
- Töitä saa parhaiten juttunäytteillä, joita saa tekemällä töitä. Esim. naistenlehtipiireissä nimi tulee nopeasti tutuksi ja juttuja saa helpommin myytyä.
- Täytyy olla hyvin aktiivinen, jotta voi alkaa luoda kontakteja jo opintojen aikana. Kaikki yhteistyöprojektit täytyy hyödyntää ja jatkaa yhteydenpitoa lyhyidenkin työsuhteiden jälkeen. Näin voi saada jalkaa oven väliin jo opintojen aikana, josta varmasti on hyötyä, kun saa tutkinnon tehtyä ja suuntaa työmarkkinoille täysipainoisesti.
- Nuorella iällä kaikki mahdollinen työkokemus on tärkeää. Se on suhteiden luomista ja suosittelijoiden hankkimista.
- Uskon, että mikä tahansa työkokemus on avuksi valmistumisen jälkeisiä töitä haettaessa.
- Toimittajan työ on monella tapaa käytännöllistä ja sellaista, ettei sitä voi oppia kunnolla muuten kuin olemalla töissä
- Töitä on vaikeaa saada, mutta kaikki työkokemus on niin arvokasta, että huonopalkkainen työ tulee otettua vastaan. Alalla on näköjään viljelejä käytäntöjä työsopimusten suhteen ja vallitsee työnantajan markkinat.
- Opiskeluaikana on tärkeää muodostaa suhteita työelämään.
- Pidän sitä erittäin tärkeänä valmistumisen jälkeisen työllistymisen kannalta.

- Uskon, että kaikki työkokemus on plussaa töitä haettaessa, erityisesti alan työt. Varsinkin toimittajan ammatissa tutkinto ei ole ylipäättään vaatimus työllistymiselle, kuten esimerkiksi lääkärin ammatissa vaan osaaminen ratkaisee.
- Työssäkäynnillä on suuri merkitys ammatillisen oppisen kannalta, ilman osaamista ja työkokemusta on lähes mahdotonta työllistyä. Työnantajat arvostavat tutinnon suorittamisen lisäksi myös työkokemusta lähes samanarvoisena meriitinä.